Jaargang 109. Vrijdag, 25 Januarij 1850. No. 8

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NATIONALE MILITIE.

URGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groen* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de **NGELINGEN**, waarvan de namen hieronder staan meld, en die allen te dezer stede in het jaar 1831 zijn oren, en dus in het tegenwoordige jaar 1850 voor de TIONALE MILITIE *Lotingpligtig* zijn, tot dusverre nog in het INSCHRIJVINGSREGISTER der NATIONALE LITIE voor deze Stad zijn ingeschreven, en waarschuwen elven, hunne Ouders, Voogden, of wien zulks verder ook t aangaan, dat deze INSCHRIJVING, hetzij alhier ter e, of in zoodanige andere Gemeente, alwaar zij, volgens epalingen der Wet, moeten worden ingeschreven, vóór 28sten Januarij moet plaats hebben, bij gebreke waarvan LOTINGPLIGTIGE, zonder aan de Loting deel te mogen n, moet worden INGELIJFD.

urgemeester en Wethouderen verwijzen voorts de belangbenden tot H. Ed. Achtb. oproeping van den 17den Deber l.l., geplaatst in eenige op dien dag volgende *Groer Couranten*, in welke Oproeping de vereischte teregtingen te dezen worden aangetroffen, en roepen de hierin okkene Personen op, om zich ten spoedigste ter STADS RETARIJ aan te melden, ten einde de verzuimde INRIJVING alsnog te doen plaats hebben, of in allen lle aldaar de noodige INLICHTINGEN te ontvangen.

edaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 21sten Januarij 9.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

IJST van JONGELINGEN,

die in 1831 te *Groningen* zijn geboren, en tot nog toe alhier niet zijn ingeschreven in het Inschrijvingsregister der Nationale Militie van **1850**.

AM	VOORNAAM DER LOTINGPLIGTIGE.	NAMEN DER OUDERS VAN DEN LOTINGPLIGTIGE.
r.	Geert	Gerhardus Geerts Bakker *en* Marta Martiena Evertze.
r.	Hindrik	Jan Hindriks Bakker *en* Grietje Lammerts Nieborg.
s.	Harm Roelfs	Harm Bartels *en* Anna Roelfs Dost.
n.	Thomas van	Andreas van Bergen *en* Annegje Schakel.
	Harm Pieter	Harm Klaassen Bolt *en* Maria de Boer
enburg.	Lubertus	Gerard Brandenburg *en* Grietje Tolhuis.
	Lucas	Albert Bras *en* Gesina Jacoba Siersema.
kman.	Bernard	Carl Heinrich Brinckman *en* Aafke Berends Hofman.
nk.	Hindericus Petrus Alexander	Bernardus Julianus Buissink *en* Adriana Catharina Rikkers.
rden.	Leman van	Mozes Salomon van Coevorden *en* Mietje Abraham van Raalte.
.	Antonius Martinus Gerardus Nicolaus	Nicolaus Heinrich Frans Joseph Crone *en* Grietje Meertens van der Bank.
r	Gerrit	Gerrit Donker *en* Heintje Revel.
s.	Derk Jans	Jan Derks Dories *en* Aaltje Geerts Niemeijer.
s.	Douwe	Hindrik Brugt Douwes *en* Ida Maria Paul.
.	Willem	Roelof Drewes *en* Aaltien van Zuilen.
	Hindrik	Lammert Ensing *en* Anna de Ruiter.
rs.	Lammert	Albert Free *en* Geertruit Derks Bogema.
	Johannes	Johannes Jans Gerbers *en* Margaretha Martens Meijer.
enstein.	Coert	Albertus Groenenstein *en* Anna Margaretha Meijer.
	Jacob de	Remko Johannes de Haan *en* Barbera Hovingh.
ntrijk.	Lubbertus	Hendrik Heidentrijk *en* Geesien LubbertsLewe.
ma.	Willem	Albert Luitjens Hensema *en* Jantien Jans Spekman.
rink.	Arend Hinderikus	Philip Joseph Hillebrink *en* Catharina Selis.
tra.	Klaas Meijnders	Mijndert Hoekstra *en* Joanna Frederica de Klerk.
mp.	Klaas	Johannes Holtkamp *en* Trijntjen Heeres.
ga.	Hilbrant	Roelf Gerrits Huizinga *en* Hillegien Esders Eden.
erman.	Jan	Gerrit Hunderman *en* Trijntje de Vries.
	Eleazar de	Adam de Jong *en* Betje Benjamin Leermans.
n.	Jan van	Trientje Derks van Kalken.
	Willem	Johann Heinrich Adolph Koch *en* Jantje Lucas.
n.	Pieter Samuel	Isaäk Koppen *en* Helena Arentze.
el.	Johannes	Johannes Kreekel *en* Hinderina Weis.
er.	Jan	Oetze Atzema Kruiger *en* Jacoba Christina Wiardi.
	Jacob van der	Geert Jacobs van der Laan *en* Dina Arends Struik.
ing.	Jans	Gerke Jans Meijering *en* Zwaantje Langeveld.
.	Jan	Marchien Jans Oleijfe.
der.	Jans	Jan Jans Pekelder *en* Jantijn Klaasen van der Wal.
ers.	Jacobus	Hendrik Roemers *en* Anna Gerber.
.	Jan Witkop van	Stefanus van Roijen *en* Eleberta Johanna Witkop.
rs.	Herman Jan	Henderikus Josephus Rutters *en* Hermanna Smit.
n.	Johannes	Hinderikus Scheen *en* Geezijn Rients.
ens.	Joseph	Bartholomeus Scholtens *en* Catharina Keers.
ling.	Simon Georgius	Antoon Singerling *en* Anna Catharina Walker.
dam.	Rainout	Gerrit Rainout Steendam *en* Lydia Hindriks.
	Gerardus Johannes Lukas	Lukas Stel *en* Suzanna Bijlholt.
rtje.	Hendrik	Matje Stuivertje.
wold.	Roelf	Grietje Jans Swartwold.
.	Jacob	Levie Salomon Teller *en* Sara Levi.
	Joseph van der	Maria van der Veen.
ema.	Hinderikus Johannes	Hindrik Veersema *en* Sjoukjen Hase.
ek.	Gerard	Jannes Gerards Verheek *en* Aaltjen Helkes.
.	Siewert	Jan Visser *en* Voske Siewerts Gelsema.
	Hinderikus de	Matthijs Wilkes de Vries *en* Geesje Kesselaar.
	Jacob de	Reinder Aaldriks de Vries *en* Jetje Jacobs Kassau.
	Wietse Luitjes de	Luitje Wietses de Vries *en* Jantien Reinders Brouwer.
r.	Lammert Hindriks	Hindrik Lammerts Wever *en* Stientje Jans.
ns.	CornelisHarmannus	Christina Wilkens.
rs.	Gerrit	Jakob Wolters *en* Hillegien Wolters.

AANBESTEDING.

URGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groen* zijn voornemens, door hunnen Gecommitteerde, op URDAG, den 26sten Januarij 1850, des voormiddags elf uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis dezer , bij Inschrijving en Opbod aan te besteden:

Voor den tijd van één jaar:

De LEVERING van GREENEN- en VUREN HOUT.
IDEM van STEEN, KALK, CEMENT, DAKPANN, ENZ.
IDEM van RONGEN, SPIJKERS, SLOTEN, HENN en ander GEMAAKT IJZERWERK.
IDEM van LOOD, ZINK, SOLDEERSEL en LEIN, met LOODGIETERS- en LEIDEKKERS-ARBEIDSONEN.
IDEM van HARDSTEEN, ZERK, ENZ., met EENHOUWERS-ARBEIDSLOONEN.
De HERSTELLING en het ONDERHOUD van de RATEN.
Het ONDERHOUD van de POMPEN en RIOLEN, r den tijd van *drie jaren*.

e Voorwaarden dezer Aanbesteding zullen van heden ter ADS SECRETARIJ ter lezing liggen en nadere inlichtingen kunnen worden bekomen bij den STADS BOUWMEESTER.

GRONINGEN, 14 Januarij 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

Kennisgeving.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen, naar aanleiding eener bij H.E.A. ingekomen aanschrijving van den Heer STAATSRAAD, GOUVERNEUR dezer Provincie, ter kennis van de belanghebbenden, dat alle **DECLARATIËN**, van welken aard ook, die volgens de bestaande voorschriften gerekend worden ten laste van het **FONDS** voor den **LANDBOUW** te kunnen worden genomen, zoo spoedig moet plaats hebben, dat dezelve, met de BIJLAGEN, uiterlijk op den **EERSTEN FEBRUARIJ** eerstkomende bij den Heer GOUVERNEUR voornoemd zijn ingekomen.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 10den Jan. 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

De STEDELIJKE SCHOOLCOMMISSIE in de Stad *Groningen* adverteert bij deze, dat de **AANGAVE** van **KINDEREN**, voor welke de TOEGANG tot eene der STADS SCHOLEN op den 1sten Mei 1850 verlangd wordt, ter STADS SECRETARIJ zal moeten geschieden in den loop der maand JANUARIJ aanstaande.

GRONINGEN, 26 November 1849.

Namens de Stedelijke Schoolcommissie voornd.:
L. B. LOHMAN, *Secretaris.*

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH-OOSTINDIE.

BATAVIA, 28 November.

Na aankomst te Soerabaija, op den 20sten October, heeft de gouverneur-generaal de eerste dagen van zijn verblijf gewijd aan de afdoening van zaken van algemeen bestuur; vervolgens, aangetast door eene ongesteldheid, welke het noodzakelijk maakte, de kamer te houden, heeft Zijne Excellentie afgezien van de bezoekreis aan de vorsten en regenten van Madura; doch gewenscht het voornemen niet op te geven, om de voornaamste openbare werkplaatsen en den voortgang der ondernomene zee- en havenwerken te Soerabaija persoonlijk in oogenschouw te nemen.

Volgens de laatste berigten was echter de gouverneur-generaal zoodanig in beterschap toegenomen, dat de terugreis naar Batavia op Zondag den 25sten was vastgesteld.

— Op den 15den November 1849 overleed de vice-admiraal *J. P. Machielsen*, adjudant des Konings in buitengewone dienst, ridder van de Militaire Willems-Orde van de 4de klasse, kommandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, ridder met de ster van de Eikenkroon, kommandant van Zijner Majesteits zeemagt in Oost-Indië en inspecteur der Marine. Hij ontsliep kalm in den vroegen morgen van dien dag.

Volgens kabinets-missive van den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië, van den 13den October 1849, Z. O., is, in afwachting van de komst te Batavia van den kapitein ter zee *Huijs*, kommandant van Zijner Majesteits korvet *Boreas*, thans in de wateren van Palembang en Banka, het bevel over Zijner Majesteits zeemagt in dit gewest tijdelijk overgenomen door den kapitein ter zee *H. Ferguson*.

— Op den 1sten November is te Soerabaija aangebragt het in de redoute te Beliling nog achtergeblevene gedeelte van de bezetting en van het materiëel; zoodat deze sterkte thans geheel ontruimd is.

— Volgens berigten van Palembang van den 15den Nov., waren, na de vermeestering van al de vijandelijke sterkten, de operatiën in de in opstand geweest zijnde Margas Adjie en Boeai Roendjong afgeloopen. Het was niet raadzaam geacht dezelve voort te zetten tot de Makakaoe en de Kisam, omdat voor het oprukken naar die streken een beter jaargetij afgewacht moest worden. De bevolking van de in opstand geweest zijnde districten was nagenoeg geheel teruggekeerd en hield zich bezig met den veldarbeid en het herstellen der wegen.

— De heeren *J. Hempenius* en *F. G. Faber* hebben den 18den Junij een concert gegeven ten voordeele van de bij de expeditie van Balie verminkte militairen, 't welk *f* 2100 heeft opgebragt.

— Berigten uit de residentie Kadoe ontvangen melden, dat de schade, aldaar geleden door de op den 14den September j.l. plaats gehad hebbende uitbarsting van den berg Merapi, van minder belang is geweest, dan men aanvankelijk vreesde, waartoe de omstandigheid, dat weinig tijds na de uitbarsting, eenige regenbuijen de gewassen van de op dezelve gevallene fijne asch gezuiverd hebben, veel heeft bijgedragen; het getal gebouwen, in die residentie ingestort, bedraagt, volgens opgave van het inlandsch bestuur, 836, doch de meeste derzelven zijn klein in omvang en van geringe waarde en vele waren reeds weder opgerigt; — ongeveer 650 inboorlingen hadden in de eerste ontsteltenis hunne woonplaatsen verlaten, doch de meeste zijn sedert teruggekeerd; de nog afwezigen worden veelal teruggehouden door behoefte aan voeder voor hun vee, in hetwelk zij beter kunnen voorzien op de plaatsen alwaar zij zich nog ophouden; het koffijplantsoen, de tabak en indigo-aanplantingen hebben veel geleden, vooral de eerstgenoemde, daar niet minder dan 514,207 koffijboomen geheel vernield en bovendien 348,487 zoodanig beschadigd zijn, dat van derzelver verder onderhoud zal moeten worden afgezien; — van de tabaks-aanplantingen zijn 202½ bouw geheel vernield en 180¼ zwaar beschadigd; die der indigo hebben alle meer of min zwaar geleden, doch over het algemeen minder dan de koffij en de tabak.

ITALIE.

ROME, 12 Januarij.

Er bestaat een groote strijd in het collegie van kardinalen. Dat ligchaam is in drie partijen verdeeld: het absolute gedeelte met den kardinaal *Della Genga* aan het hoofd; de pseudo-liberalen onder den kardinaal *Antonelli*, en de liberalen — voor zoover die vrijheidsgezindheid strekt! — die zich onder de banier van de kardinalen *Lambruschini* en *Bernetti* scharen. Men begrijpt dus waaraan die gedurige onzekerheid over het terugkeeren van den Paus is toe te schrijven.

— Uit Palermo schrijft men, dat de Koning van Napels bevolen heeft, dat de inwoners van eerstgenoemde stad, de bommen, kogels, granaten en buskruid moeten betalen, welke gediend hebben om hunne stad te bombarderen, de huizen te verbranden, hunne broeders en kinderen te dooden. Z. M. heeft die stad eene vergoeding van oorlogskosten opgelegd van 25 millioen. Er is verder eene drukkende belasting gelegd op de levensmiddelen, dat is op het brood, op de deuren en vensters, op het zout, buskruid, op de toestemming tot jagt, op alle levensmiddelen die uitgevoerd worden.

DUITSCHLAND.

Handelingen der Duitsche Bonds-Commissie.

De Stenden van Lauenburg zijn den 7den dezer bijeengekomen, om te beraadslagen over de organieke wetten, noodig ter ontwikkeling en uitvoering der in Mei 1849 uitgevaardigde grondwet. Deze grondwet is echter nog niet door den landsheer, den Koning van Denemarken goedgekeurd: uit dien hoofde heeft de Duitsche Bonds-commissie, met het oog op de vredesonderhandelingen en ten einde een' toestand van algemeene regtsonzekerheid voor te komen, het stadhouderschap van Lauenburg, bij aanschrijving van den 7den dezer, gelast niet vóór een nader besluit harerzijds, over te gaan tot goedkeuring en afkondiging der van de Stenden uitgaande organieke wetten.

Deze stap der Bonds-commissie bewijst, dat zij, meer dan het vorige Rijksbestuur, gezind is de regten der Deensche kroon tegenover hare Duitschgezinde onderdanen te handhaven.

Insgelijks heeft de Bonds-commissie de Regering van Mecklenburg-Schwerin aangeschreven om, tot dat de zaak uitgemaakt zal zijn, niet verder voort te gaan met de invoering der nieuwe grondwet, wier geldigheid, — gelijk wij reeds hebben berigt, — door de Ridderschap en door de Regering van Strelitz betwist wordt.

HAMBURG, 17 Januarij.

Heden heeft de burgerij de voorgestelde wijzigingen in de constitutie *afgestemd*. — De behoudende partij ondergaat door dit besluit eene gevoelige nederlaag.

BERLIJN, 18 Januarij.

Tot heden schijnen de verwikkelingen tusschen de kamers en de ministers nopens de constitutie nog niet vereffend Men zegt, dat de Koning de voorstellen van den heer *Camphausen* ten dien opzigte van de hand heeft gewezen. Intusschen zullen de kamers den 22sten dezer over de voorgestelde verandering in de staatsregeling beraadslagen.

FRANKFORT, 18 Januarij.

Te Petersburg is den 5den Januarij uit de gewelven van de Peter Paulsvesting naar de kas der administratie van de kredietbiljetten eene som overgebragt van 5 millioen zilveren roebels en daarentegen van de kas naar de vesting vervoerd 126 baren met zilver vermengd goud, wegende 259 pud, 3 pond, 20 solotnik, 72 doli, eene waarde hebbende van 3,294,765 roebels 80¼ kopekken zilver. Volgens den na dit vervoer opgemaakten staat blijkt, dat de in de gewelven der vesting aanwezige waarde voor het fonds der rijkskrediet-biljetten, bedraagt 99,763,360 roebels 99¼ kopekken zilver.

Bijzondere berigten uit Duitschland.

Men schrijft uit Berlijn, van den 21sten, dat de reeds zoo lang aldaar bestaan hebbende ministeriële krisis, na de aankomst van *v. Radowitz*, eindelijk tot uitbarsting was gekomen. De eerste minister, graaf *Brandenburg*, en de heer *v. Strotha* zullen aftreden. *Von Manteuffel* zal aan 't hoofd der zaken komen. — Hoewel men te Berlijn vrij wel ingenomen was met deze verandering, lijdt het echter geen twijfel, of zij zal grooten invloed hebben op den verderen gang der zaken in Pruissen en mitsdien op dien van geheel Duitschland.

— In Weenen waren den 17den, in de militaire hospitalen nog 1200 zieken aanwezig, waaronder 280 aan de Typhus, — alles nog een geschenk van den jongsten oorlog.

— Uit berigten, gedateerd Konstantinopel den 1sten dezer, blijkt nopens den afloop der vlugtelingen-vraag, „dat de Polen, die Russische onderdanen zijn, zullen worden verwijderd (*eloignés*), in plaats van weggejaagd (*chassés*), zoo als het in de Russische nota heette en van de zijde van Rusland oorspronkelijk verlangd werd."

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 19 Januarij.

De Koningin heeft £ 1000 en prins *Albert* £ 500 geschonken voor het fonds ten dienste der in 1851 alhier te houden groote Europesche tentoonstelling.

— De leening ten behoeve van het Russische gouvernement, welke dezer dagen door het bankiershuis van de heeren *Baring*, *Gibs & Co.* alhier opengesteld is, bleek weinige uren na de openstelling van dezelve reeds meer dan vol geteekend geweest te zijn.

— De Engelsche dagbladen spreken allen van het alhier geloopen hebbende gerucht van het overlijden van Koning *Lodewijk Philips*. Evenwel was dit gerucht geheel ongegrond. De grijze ex-Koning is in leven en welvarende.

— Er liggen hier thans niet minder dan 14 schepen zeilree, metende 9,183 ton, bestemd naar Australië, Nieuw-Zeeland en Port-Natal, meestal met landverhuizers.

— Gedurende het vorige jaar zijn uit Liverpool niet minder dan 153,902 personen naar andere landen, hoofdzakelijk naar Noord-Amerika, geëmigreerd.

— Te Kellarney in Ierland is den 15den dezer in het hospitaal te 10 uur des avonds een vreeselijke brand uitgebroken, die zoo snel toenam, dat het geheele gebouw 2 uur later slechts een puinhoop was; 162 zieken waren in hetzelve; 27 jonge meisjes en twee oppassters hebben bij dit onheil het leven verloren. Terwijl de deuren van het bovenvertrek, waarin zij vereenigd waren, waren afgesloten, en men niet spoedig genoeg haar te hulp kwam, zijn zij met eene brandende vloer naar beneden gestort. Behalve het opgegeven getal dooden, zijn ettelijke der ongelukkigen zwaar gekwetst.

— De beroemde, bij de verovering van Lahore bemagtigde groote diamant, *Koh i-noor* [Zee van Licht] genoemd, zal eerlang door den majoor *Edwardes* naar Engeland overgebragt en aan H. M. ten geschenke aangeboden worden. Met die gelegenheid heeft men hier te lande ook te verwachten een gedeelte van de bruid-kleederen en sieraden, die bestemd waren voor de bruid van *Chuleep-Sing*, naardemaal H. M. verlangd heeft eenige der staatsie-kleederen te zien, welke bij de aanzienlijke vrouwen der Sikhs in gebruik zijn.

— Volgens brieven van Hamburg, heeft *Jenny Lind* eene overeenkomst aangegaan, om zich in Augustus of September aanstaande naar Havana en Amerika te begeven; die togt zal 1 of 1½ jaar duren. Vóór haar vertrek derwaarts moeten 30,000 £ gedeponeerd worden bij de bankiers gebroeders *Baring*. De geheele opbrengst van dit engagement wordt op 70,000 £ geraamd.

— De over land ontvangen berigten uit onze O. I. bezittingen zijn over het geheel onbelangrijk. Het vroeger verspreide gerucht, dat sir *C. Napier* eerstdaags naar Engeland zoude terugkeeren, wordt tegengesproken. Uit China is alleen te vermelden, dat eenige Britsche oorlogsschepen de beruchte roo-

vervloot der Chinezen hadden vernield; 58 hunner vaartuigen met 1200 stukken geschut en 3000 man waren verbrand; slechts 6 vaartuigen met 400 man waren de slagting ontkomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 Januarij.

De nederlaag, welke — zoo als wij reeds hebben berigt — de heer *de Montalembert* eergisteren door zijne onhandige verdediging der wet op het onderwijs in de Wetgevende Vergadering geleden heeft, schijnt den heer *Thiers* bewogen te hebben in de zitting van gisteren het woord op te vatten, ter gunste van het bewuste wetsontwerp. Na met veel helderheid, volgens zijne gewoonte, uiteen gezet te hebben, in hoever de kerk aan het onderwijs kon deelnemen, ontwikkelde de heer *Thiers* de reden, die hem tot toenadering genoopt hadden, en juist in dit punt, waarin de heer *de Montalembert* zoo volkomen schipbreuk geleden had, oogstte de heer *Thiers* buitengewonen bijval in. Getrouw aan zijne beginselen, heeft de heer *Thiers* veeleer zijne vijanden tot zwijgen gebragt, dan aan zijne vrienden de overwinning bezorgd; bij daagde de bergpartij uit, de Jezuïten het onderwijs te beletten, indien zij hare eigene beginselen van vrijheid wilde eerbiedigen; de bergpartij bleef het antwoord schuldig.

Het slot der redevoering van *Thiers* werd met luide toejuichingen, zoo als zij verdiende, begroet; slechts eenig dof geknor liet zich op de banken der bergpartij hooren, maar de meerderheid der linkerzijde stemde zelfs in met den bijval, dien de vergadering aan dien uitstekenden redenaar deed wedervaren. De indruk van deze merkwaardige redevoering wordt als zoo groot voorgesteld, dat men zelfs thans weder begint te gelooven aan de aanneming van de wet, ofschoon men het vrij algemeen eens is, dat deze wet eigenlijk aan geene der partijen volkomen voldoet. Deze nemen haar aan uit toegevendheid jegens de voorstellers, anderen uit haat tegen hare tegenstanders.

Behalve de heer *Thiers*, heeft ook nog vóór hem de heer *Cremieux* het woord gevoerd, en deze spreker was vrij gelukkig in zijne tegenspraak van de beweringen des heeren *de Montalembert*. Zoo zeide hij onder anderen het volgende: „De heer *de Montalembert* verlangt, dat de staat uitsluitend Katholijk zij; maar ik, die ook een deel van den staat uitmaak, ben een Israëliet, en gelijk met hem in deze vergadering; de heer *Coquerel*, een Protestant, zal na mij het woord tegen de wet voeren."

— In de zitting van heden heeft het ministerie, bij monde van den heer *de Parieu*, minister van openbaar onderwijs, verklaard, zich in alle opzigten met het stelsel der commissie wegens het wets-ontwerp op het onderwijs te vereenigen, waarna met eene overgroote meerderheid (455 tegen 187 stemmen) de eerste lezing van het wets-ontwerp is toegelaten. Het beginsel der verzoening schijnt dus algemeen te zijn aangenomen. Deze uitkomst wordt vrij algemeen toegeschreven aan den invloed der redevoering van den heer *Thiers*, die door zijn betoog omtrent de noodzakelijkheid der wet de onderscheidene schakeringen der meerderheid onderling heeft vereenigd.

Nadat de minister *de Parieu* had gesproken heeft de heer *Coquerel* gezegd, dat hij voornemens was geweest om ditmaal reeds tegen de wet te spreken, doch het geduld zijner medeleden niet langer op de proef wilde stellen; — dat hij zich echter voorbehield, om bij de tweede beraadslaging aan te toonen, dat de wets-voordragt onaannemelijk was, vermits zij volstrekt niet was opgesteld in den eenigen waren geest van vrede en vrijheid.

— Een centraal komité, zich noemende dat der Vereenigde Werklieden, laat in onderscheidene steden bij duizende exemplaren een adres aan de Wetgevende Vergadering verspreiden, waarin de onderteekenaren verklaren, dat, bijaldien aan hunne eischen niet wordt voldaan, zij, te beginnen met den 1sten April e.k., alle betaling van belastingen zullen weigeren, en dat zij als landverraders zullen beschouwen allen, die als koopers van bij executie te verkoopen roerende of onroerende goederen zullen optreden.

— De *National* deelt het volgende mede over de poging tot diefstal, die bij de bank van Frankrijk gedaan is:

Heden middag is een vermetele aanslag op de bank van Frankrijk gedaan. Een getal personen, sommigen als kruijers en werklieden, anderen zeer elegant gekleed, hebben weten binnen te dringen in het bureau, waar de betalingen in bankbiljetten geschieden. Daar braken zij de traliewerken door, maakten zich schuldig aan geweldadigheden tegen de beambten, en wierpen zich op de hoopen goud en zilver, vooral op de bankbiljetten, die hun het gemakkelijkst en aanlokkelijkst toescheneu. Op die wijze maakten zij zich in een oogwenk tijds van hoogst aanzienlijke sommen meester. Maar hoe snel dit alles ook toeging, had het niet zonder een zeker gedruisch kunnen geschieden, hetwelk de aandacht van de buiten staande schildwachten trok; spoedig snelden de wachters toe, sloten plotseling alle uitgangen, en namen drie der stoutste deelhebbers aan deze daad van geweld in hechtenis: terstond werden zij in rijtuigen geplaatst en naar de prefectuur van policie vervoerd.

Voor ongeveer 15 jaren poogden twee vermomde personen in de bank zich meester te maken van de portefeuille met bankbiljetten, die voor de dienst van den dag bestemd waren. Eenige jaren later ontdekte men, dat er een onderaardsche gang aangelegd was naar de kelders der bank; doch ook dit outwerp werd verijdeld.

— De *Moniteur* meldt, dat de socialistische partij in de provinciën het hoofd begint op te steken. Uit verschillende localiteiten, voornamelijk uit Lyon en Saint-Etienne, moeten de leiders naar Parijs vertrokken zijn, om de bevelen en instructiën van hunne chefs te ontvangen.

— In de omstreken van Lyon ligt de sneeuw zoo vervaarlijk hoog, dat bijna alle communicatie afgebroken is. Ook was daar de koude buitengewoon hevig, en zijn verscheidene personen door dezelve omgekomen.

Van den 20sten. Onze dagbladen zijn het over het algemeen eens, dat de stemming over de onderwijzerswet van gisteren nog weinig beteekent, en dat die nog geenszins de wezenlijke aanneming behoeft ten gevolge te hebben. Alleen kan men aannemen, dat zij eenigen goeden indruk op de aanneming hebben moet.

— Men heeft eene zamenzwering ontdekt, door eenige begenadigde getransporteerden van Junij gesmeed, met het doel om den President der Republiek te vermoorden. Een der zamengezworenen, die door het lot was aangewezen om de daad te volvoeren, wegens een ander misdrijf gearresteerd, heeft van het bestaan van het komplot kennis gegeven, en ten gevolge zijner mededeelingen zijn reeds elf personen in hechtenis genomen.

— Men verzekert, dat de instelling tot het vormen van tolken voor de diplomatie eenige verandering zal ondergaan en dat bijscholen zullen opgerigt worden in China, Perzië en verscheidene andere Oostersche landen.

— Te Marseille, waar sedert verscheidene dagen eene zeer strenge koude heerschte, is den 15den een vreeselijk onweer, van donder, hagel en stortregens vergezeld, losgebarsten. Men hoopt, dat dit eene verandering in de temperatuur zal te weeg brengen.

BELGIE.

BRUSSEL, 20 Januarij.

De Belgische kamer van afgevaardigden heeft, na eene merkwaardige beraadslaging van vijf dagen, met 61 tegen 31 stemmen het voorstel *verworpen* eener Commissie, om, ter vermindering der uitgaven voor oorlog, op zesentwintig millioen door de regering voorgesteld wordende, aan het leger weer eene andere inrigting te geven.

— J.l Donderdag zijn 10 paarden der Londensche Jockeyclub te Ostende ontscheept en verder naar Duitschland vervoerd, om op de Donau ingescheept en verder naar Caïro overgebragt te worden, waar zij deel moeten nemen aan de door den pacha van Egypte uitgeschreven wedren tusschen Engelsche en Arabische paarden.

— Uit Moorslede in West-Vlaanderen wordt het volgende gemeld, van den 19den dezer: „Het gemeentebestuur doet veel moeite, om onze vervallen markt weder op te beuren; het loofde onder meerdere medailles eene uit voor dengene die de meeste beesten ter markt bragt. De markt was dan ook zeer goed bezet; de Jury van prijsuitdeeling ging uitspraak doen; toen kwam iemand, die een voorwerp onder een' grooten doek droeg, de medaille vorderen voor de meeste beesten, want hij had, zeide hij, niet minder dan 90,000 ter markt gebragt: hierbij nam hij den doek weg en toonde een' bijenkorf. De Jury zag nog eens het programma der prijsuitloving in, en reikte den bijenhouder, onder toejuiching der schare, de medaille uit."

— De Belgische postkar, die van Arlon op Namen rijdt, heeft dezer dagen drie wolven ontmoet, die vlak voor de paarden heen, den weg overgestoken zijn. Later is het gebleken, dat een te voet gaand meisje, niet verre van Veston, het slagtoffer der woedende roofdieren geworden is. Het lijk dier ongelukkige is deerlijk gehavend.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 22 Januarij.

Zondag avond zijn HH. MM. de Koning en de Koningin van het kasteel van Biljoen alhier teruggekomen.

— Men verneemt van goederhand, dat de erfgenamen van wijlen Z. M. *Willem II* met Z. M. den Keizer van Rusland in onderhandeling zouden getreden zijn over het merkwaardig Museum van schilderijen in de Gothische Zaal.

Men wil ook weten, dat de Koningin-moeder wel voor het behoud van dien kunstschat in ons land zekere aanbiedingen gedaan heeft, maar verreweg niet overeenkomstig de raming en tauxatie. (*Zond.blad.*)

— Bij besluit van den 18den Januarij j.l., heeft Zijne Majesteit goedgevonden aan den heer mr. *J. R. Thorbecke*, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen uit zijne betrekking van Hoogleeraar in de regtsgeleerde faculteit bij de hoogeschool te Leiden, en in zijne plaats tot gewoon Hoogleeraar te benoemen den heer mr. *S. Vissering*, advokaat te Amsterdam.

— Zondagavond heeft er in de kazerne van het regement granadiers en jagers een treurig ongeval plaats gehad; een granadeur te huis komende, kreeg met den serjant der week onaangenaamheden; hij verwijderde zich naar zijne kamer, laadde zijn geweer en plaatste zich bij den ingang der kamer; meenende, dat de serjant binnen kwam, vuurde hij, met dat ongelukkig gevolg, dat hij een' zijner kameraden trof, welken het hoofd verbrijzeld werd. De overledene was een jongeling welke slechts korten tijd in dienst was en tevens een braaf en oppassend soldaat. De dader erkent volmondig het feit.

Uit latere berigten verneemt men, dat de dader van den moord *Schep* is genaamd; terwijl hij, die zoo ongelukkig getroffen werd, *van Ooijen* [of *Noy*] heette. Beide behoorden tot het tweede bataljon (granadiers) van het regement granadiers en jagers.

— Den 17den dezer overleed, te 's Gravenhage de heer *C. J. Wenckebach*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, oud secretaris-generaal bij het ministerie van binnenlandsche zaken, in tachtigjarigen leeftijd. Nog in 1845 zagen drie redevoeringen van den beroemden *H. A. Schultens*, door zijne zorg, het licht. Ook dankt men hem de uitgave der Rapporten van *van der Palm*, destijds raad van binnenlandsche zaken, over de afschaffing der heerlijke regten, die der gedichten van *A. van der Woordt*, en andere belangrijke geschriften.

AMSTERDAM, 22 Januarij.

Gisteren avond had in het lokaal *Frascati* de aangekondigde vergadering plaats van de commissie, welke zich met den heer *C. D. Vaillant*, ontwerper en concessionaris van het plan van waterleiding uit de Duinen naar en in Amsterdam, heeft vereenigd, om dit plan tot stand te brengen. De heer mr. *van der Meer de Wijs*, advokaat van den concessionaris, heeft, even als de heer mr. *J. van Lennep*, als voorzitter der commissie, in het breede betoogd, dat de onderneming goed, mogelijk en uitvoerbaar en als geldbelegging voordeelig was. Hij deelde mede, dat de jaarlijksche kosten van exploitatie en administratie op *f* 80,000 geraamd waren; dat reeds met 2200 personen voor den tijd van 5 jaren abonnementen waren aangegaan voor een debiet van 500 kubiek ellen waters daags, opbrengende ruim *f* 90,000; dat medewerking en deelneming was beloofd door hoogst aanzienlijke personen zoo hier te lande als buitenslands. Behalve de leden der commissie, hadden reeds eenige personen ingeteekend. De vergadering was zeer talrijk bezocht.

MAASTRIGHT, 18 Januarij.

Sedert eenige dagen is alhier het gerucht in omloop dat onderscheidene katholijke geestelijken door de militairen onzer vesting zijn uitgejouwd, nageloopen en zelfs mishandeld geworden. Wij zijn door de katholijke geestelijken uitgenoodigd om dit gerucht tegen te spreken, en namens hen te verklaren: dat het niets anders is dan een logen, die welligt door een of ander verkeerd gezinde is opgeraapt. (*Limb.*)

(Het *Journal du Limbourg* deze geruchten insgelijks logenstraffende, vraagt: „Zou het waar zijn, dat er lieden gevonden worden, die langs zulke wegen onlusten trachten uit te lokken?")

ALMELO, 18 Januarij.

Eenige dagen geleden had in de fabrijk van de heeren *Hofkes* een droevig ongeluk plaats, hetwelk wederom aan onvoorzigtigheid is te wijten. De kleederen van een in de fabrijk werkzaam meisje in aanraking gekomen zijnde met eene in de fabrijk werkende as, die 155 maal in eene minuut omdraait, werd het meisje gedurende twee minuten medegeslingerd. Eene hevige kneuzing aan het hoofd schijnt de naaste oorzaak van haren dood te zijn geweest.

HOOGEVEEN, 19 Januarij.

Oudejaarsavond was eene geachte weduwe voornemens ter kerk te gaan, toen zij, slechts weinige treden van haar huis verwijderd, wegens de gladheid der straat kwam te vallen en ongelukkig het heupbeen brak. In het begin dezer week is zij aan de gevolgen van dien val overleden

Men leert hieruit al weder, dat de policieambtenaren op de goede nakoming van de bepaling van het plaatselijk policie-reglement, om bij 't glad worden der straten dezelve met zand of turfmolm te bestrooijen, niet te streng kunnen toezien.

— Het gerucht zegt, dat in 't begin dezer week zekere vrouw, bij afzijn van haren man, een harer kinderen van honger en gebrek zoude hebben laten omkomen, en het andere, mede wegens gemis aan de noodige oppassing, ofschoon nog levende, bijna op geen menschelijk wezen meer gelijkt.

ARNHEM, 19 Januarij.

Men verneemt, dat de vóór eenigen tijd uit Vaassen in de gevangenis alhier binnengebragte en van kindermoord verdachte *Johanna Stegeman*, hare misdaad voor den regtercommissaris heeft bekend en verklaard, dat zij hare beide pasgeborene kinderen met den klomp op het hoofd heeft getrapt. De troostelooze wanhoop, waaraan deze 19jarige schuldige zich overgeeft, valt moeijelijk te beschrijven.

ROTTERDAM, 21 Januarij.

Gisteren is het stoffelijk overschot van den heer *A. van Hoboken*, den Nestor der Nederlandsche handelaren, in zijn' grafkelder op de begraafplaats van Hillegersberg (bij Rotterdam) ter aarde besteld.

Behalve door een viertal familiekoetsen, werd de lijkkoets door een twintigtal andere rijtuigen gevolgd, in welke zich al de hier ter stede aanwezige gezagvoerders van Oostindische schepen, onder begeleiding van den president der Maatschappij *tot Nut der Zeevaart*, bevonden. Aan de begraafplaats werd het lijk opgewacht door al die gezagvoerders, welke voor het huis der heeren *A. van Hoboken en Zonen* in de vaart zijn, en door de heeren kantoorbedienden, bij dat huis en bij de firma *van Hoboken, de Bie en Torley* werkzaam, welke gezagvoerders en kantoorbedienden allen zonder onderscheid, van der jeugd af bij den nu afgestorvene in dienst zijn gekomen, en nu diens lijk tot aan de laatste rustplaats droegen. De geheele weg, dien de stoet bij het uitrijden volgde, was door eene ontelbare belangstellenden overdekt. Bij deze treurige gelegen de heer mr. *H. J. van Buren* op, en hield in he gebouw eene treffende toespraak aan de aldaar verza alvorens het lijk in het graf werd nedergelaten.

De begaafde spreker wees aan, hoe hier niet sl hoogbejaard vader stierf, maar een man, wiens d stad, door land, over de wereld verkondigd word de tijdgenoot, die gedurende zijn leven, vorsten, hunne geboorte, zag venederen, vlugten of ten grond heeft in hem den nederige zien verhoogen en als Mogendheid aanwassen.

Voorts de hoedanigheden schetsende, welke den ne kenmerkten, gewaagde hij van zijne eenvoudig kreukbare eerlijkheid, strenge regtvaardigheid, heid, spaarzaamheid, minzaamheid, nederigheid. „ de eerste handelaar en reeder van zijne stad en vaderland; verzamelde eene vloot, talrijker dan Maas ten oorlog uitrustte, en het Rijk der Nede zou kunnen onderhouden. Hij was de eerste die de opbeurde en verlevendigde, nadat die door de dwaz twisten over vrijheid zonder verstand, of zonder de te niet gegaan; hij maakte Rotterdam tot de bed stad van Nederland; gaf aan honderden huisgezinne aan duizenden een voorbeeld. — Hij stierf in 9 leeftijd, toen de stad vol was van den ook do verworven voorspoed, en rijp voor eenen nieuwen t van onderneming. De geschiedenis wijst op hem zeldzaam voorbeeld van Gods bescherming, als op wel in geene vergadering voorzat, noch door de keu medeburgers tot eene openbare betrekking geroepen maar zigtbaar boven allen werd verheven." (*Rott*

UTRECHT, 22 Januarij.

Donderdag werden ten huize van den heer *v. d.* alle huisgenooten door braking en hevige buikpijn ove en zij het ergst die bij het middagmaal het meest hadden van een' schotel gedroogde appelen. Het blee die appelen waren gedroogd op groen gekleurd behang en alzoo waarschijnlijk kopergroen opgenomen hadde De zieken zijn thans hersteld. (*N*

— Voor het hoog militair geregtshof alhier is aa een proces tegen jhr. *M. Salvador*, officier der kaval non-activiteit, die in de Societeit *Trouw moet blijken*, te lem, den heer *I. T. van Dorp*, 2den luit. van het 2 dragonders, beleedigd heeft, door hem verwijt van tigheid te doen. De krijgsraad van N. Holland heeft zaak een vonnis geveld, en daarin bepaald, dat la heid geene bepaalde ondeugd is; maar dat het daarvan door den eenen militair aan den anderen strafbaar is. De krijgsraad heeft dan ook dien veroordeeld tot kamer-arrest, zonder acces, gedurend tijd van veertien dagen, en in de kosten. Van dit is geappelleerd voor het hoog militair geregtshof, we spraak wordt te gemoet gezien. (*Utr. C*

ASSEN, 18 Januarij.

Heden heeft het provinciale geregshof alhier uitspra daan in de zaak van den zich noemenden *Jona Fr Zechow*. Het hof heeft zich met het gevoelen van de dediger, *J. Cohen*, vereenigd, dat er ten aanzien d schuldiging van kerkdiefstal, een *corpus delicti* ontbra den beschuldigde ten gevolge van het bestelen der bus in de groote kerk der Herv. gemeente te Smilde sproken, doch hem wegens bedelarij, onder het ven van doofstom te zijn, veroordeeld tot eene gevan straf van acht maanden. — De aanzienlijke schare, die uitspraak bijwoonde, getuigde voor de belangstelling in zaak, terwijl men nog altijd omtrent den waren naa beschuldigden in het onzekere verkeert.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvo*

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Elseneur den 10 Jan., kapit. *Schuur* jonk Elisabeth, van Dantzig n. Amsterdam. — Te Straat Sunda Nov., *Jonker* Maria Elisabeth, van Batavia n. Rotterdam.

Binnengekomen te Batavia den 24 Nov., kapit. *Borchers* van Nijestein, van Amsterdam. — Te Sourabaija den 8 *Jaski* Baltimore en den 15den *Pronk* Amboina, beide van Bata Te Toulon den 15 Jan., *Buss* Wilhelmina, van Riga. — Rivier van Bordeaux den 17 Jan., *Nepperus* Elisabeth, van gemouth.

Binnengekomen te Deal den 19 Jan., kapit. *Groenewoud* nica, van Batavia n. Amsterdam. — Te Douvres den 20 *de Boer* Catharina, van Marseille n. Rotterdam.

Zeilklaar te Newcastle vóór den 18 Jan., kapit. *Douwes* K Maria, naar Havana.

Vertrokken van Amsterdam den 22 Nov., kapit. *Hazewinkel* hard Hertog van Saxen Weimar, naar Rotterdam. — Van den ...., *Gialts* Helena, naar Clyde.

BATAVIA, 26 November. De aankomst van eene menigte, vreemde vrachtzoekende schepen heeft de kans op het soute der vrachten veel doen verminderen. Het schip *Philips van nix*, kapit. van Duijn, laadt voor eigen rekening, terwij veel moeite doet om het schip *Dionijsia Catharina*, kapit. A poot, door het aannemen van een gedeelte der vrachtgoederen Amsterdam te kunnen aanleggen. Buitendien wordt heden het *Johannes Marinus*, kapit. van Delft jr., van Manilla gearriv ter bevrachting aangeboden. Een Engelsch schip bedong *f* 20/ eens voor eene reis naar de Golf van Perzië. Voor eene l suiker naar Engeland is men nog een schip van ca. 8 m. pikkende, maar men spreekt thans van niet hooger dan 4 of 5 £ Engeland of 4 £ naar Holland.

Het schip *Wilmina Catharina*, kapit. Fenenga, van Lubeck Koppenhage, is met schade te Peenemunde binnengeloopen lading is beschadigd en wordt gelost.

210de STAATS-LOTERIJ.

Trekking der Eerste Klasse.

1*ste Lijst*. No. 4624 een prijs van *f* 5000. No. 73 16160 en 18823 ieder een prijs van *f* 1000. — 2*de L* No. 7631 een prijs van *f* 20,000. No. 7613 een prijs *f* 2500. No. 15509 een prijs van *f* 1250. No. 9846, 25 18299 en 10118 ieder een prijs van *f* 1000. — 3*de L* No. 7377 een prijs van *f* 1250. No. 14774, 16064 en 19 ieder een prijs van *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 18den tot en met den 24sten Januarij 1850 te *Groningen* geboren 13 zoons en 13 dochters; gehuw paren; overleden 14 ouden en 6 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, EN

ROTTERDAM, 21 *Januarij*. Roode Tarwe bij gerijf aan bruikers iets hooger verkocht: 162 ℔ nieuwe Hooglandsche K sche *f* 241, *f* 245; 160 ℔ dito *f* 240; 161, 162 ℔ jarige dito *f* 2 *f* 265; 156 ℔ dito Neder-Rijn *f* 235. — Rogge met kleinen h del prijshoudend: 150 ℔ nieuwe Rijn *f* 137; 141 ℔ Archangel partij *f* 118. — Lijnzaad. Nieuw Zeeuwsch Zaai bijna niet a prijzen als voren; eerste soort *f* 5,25, *f* 4,90; minder dito en *f* 4,50, *f* 3,30 per Dordtsch achtendeel van 31¼ kop.

AMSTERDAM, 23 *Januarij*. Van Rogge verkocht bij pa 125 ℔ Wismar *f* 145. — In de overige artikelen is niets omgeg Koolzaad op 9 vat in April 73¼ £; Sept. en Oct. 61 £. — L zaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering iets fl wer: op 6/w. *f* 45,50; in de stad *f* 46,50; vlieg. *f* 44,50; *f* 42,50 a 75 a 50; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 36,50 a 75 Lijnolie williger: op 6/w. *f* 32,25; vlieg. *f* 31,25. — Hennep op 6/w. *f* 38,25; vlieg. *f* 37,25.

LONDEN, 21 *Jan.* Inl. Tarwe was heden 1 a 2 sh. lager onbeduidenden handel; vreemde zonder affaire nominaal als vor doch indien zich koopers hadden vertoond, zoude men tot deze prijsverlaging hebben kunnen koopen. Gerst onveranderd. Ha is iets duurder betaald. Boonen en Erwten tot de notering vorige week tragelijk van de hand gaande.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 23 *Januarij*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 55⅝, 55 7/16, 55 7/16; D Cert. 3 pCt. 64 9/16, 64⅝, 64⅝; Dito dito 4 pCt. 84 84⅞, 84 13/16; O. I. Leening 4 pCt. 84; Amortisatie-Syndic 3½ pCt. 85⅞, 86⅛; Handelmaatschappij 4½ pCt. 170; Aa Rijnspoorweg 4½ pCt. 88⅛. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ p 47⅞, 47 15/16. — FRANKRIJK, Obligatien 3 pCt. 54 3/16, 54 54 1/16. — SPANJE, L. bij *Ardoins* van 85 £ 5 pCt. 12 12¾; Dito dito van 510 £ 5 pCt. 12⅞, 12 13/16, 12 15/16; D 3 pCt. 37¼; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 29⅝, 29 9/16, 29

Coup. Ardoins $8\frac{7}{16}$, $8\frac{1}{2}$.

PORTUGAL, te Londen 5 pCt. $36\frac{1}{4}$, $36\frac{1}{16}$, $36\frac{3}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $37\frac{1}{4}$, 38, $37\frac{1}{16}$. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $104\frac{1}{4}$, 105; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $104\frac{3}{8}$; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 94, $94\frac{1}{4}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. $85\frac{1}{4}$, $85\frac{3}{8}$; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. $84\frac{1}{4}$; Dito bij dito, 5de Serie 4 pCt. $83\frac{1}{4}$. — OOSTENRIJK Metall. 5 pCt. 82, $82\frac{1}{4}$; Dito Nieuwe $2\frac{1}{2}$ pCt. $43\frac{7}{16}$, $43\frac{1}{2}$; Dito Nieuwe 5 pCt. $86\frac{7}{8}$, $87\frac{1}{8}$; Oostenrijk Weenerb. bij *Goll en comp* 5 pCt. $88\frac{3}{8}$; N. Mexic. 5 pCt. $29\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$; Peru 4 pCt. 69, 70, 69; Gren. $1\frac{1}{2}$ pCt. $18\frac{1}{2}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{1}{16}$; Ecuador $3\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Venez. $2\frac{1}{2}$ pCt. $30\frac{3}{4}$, 31; Eng. Russ. $100\frac{3}{4}$, Dito Nieuwe $4\frac{1}{2}$ pCt. 95, $95\frac{1}{2}$; Portug. Contos 42.

In onze binnenlandsche fondsen was heden wederom weinig handel noch variatie.

Van vreemde effecten waren Spaansche bijna onveranderd. Alleen Binnenl. 3 pCts. iets aangenamer.

Portug. blijven steeds tot verbeterde koersen zeer gewild.

Russische en Oostenrijksche hebben weinig of niet gevarieërd. Fransche 3 pCts. meer aangeboden.

Van Zuid-Amerik. schenen Peru aanvankelijk hunne vooruitgaande beweging te zullen vervolgen, doch blijven ten slotte, ten gevolge van eenige winstrealisatiën, circa $\frac{1}{2}$ pCt. lager dan gisteren. Grenada meer gevraagd. Mexik. iets flaauwer.

Gren. Onbep. St. $1\frac{1}{2}$ pCt. $17\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$; Gren. Uitg. $3\frac{3}{4}$, 4, $\frac{1}{16}$; Bl. Gr. Onbep. St. $5\frac{1}{4}$; Peru Uitg. 26, $25\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$, Prolong. $2\frac{1}{2}$, Disconto $2\frac{1}{2}$ pCt. *Laatste Prijzen te vijf uur:* Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{7}{16}$; Ard. a 510 £ $12\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{8}$; Binnenl. 3 pCts. $29\frac{7}{16}$ a $\frac{1}{2}$; Metall. 5 pCts. $82\frac{1}{4}$; Dito $2\frac{1}{2}$ pCts. $43\frac{7}{16}$; Peru 69 a $\frac{1}{4}$; Dito Uitgest. $25\frac{3}{4}$ a $\frac{7}{8}$.

ADVERTENTIEN.

*** De **SPAARBANK**, door het DEPARTEMENT GRONINGEN der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* opgerigt, is bij voortduring in een der Vertrekken van het STADSHUIS geopend des MAANDAGS NAMIDDAGS van 3 tot 4 uur, en zal aldaar op den **7den**, **14den**, **21sten** en **28sten** Januarij **1850** gevaceerd worden tot het **UITBETALEN of BIJSCHRIJVEN der RENTE**, wordende ter bevordering der geregelde Administratie een ieder *ten dringendste uitgenoodigd, deze hiertoe aangebodene gelegenheid niet ongebruikt te laten voorbijgaan.*

Namens de Commissie der Spaarbank:
R. J. SCHIERBEEK,
Secretaris.

*** De JAARLIJKSCHE VERGADERING der LEDEN der INSTELLING **ter eere van Wessel Gansevoort**, zal plaats hebben op WOENSDAG, den 30sten Januarij, te 12 uur, in het CONCERTHUIS. Er zal gedaan worden VERSLAG, REKENING, VOORSTEL tot WIJZIGING van Art. 7 der BEPALINGEN, ENZ.

GRONINGEN, 19 Januarij 1850.
P. HOFSTEDE DE GROOT, *Secret.*

De **BUITENGEWONE KOLLEKTE** ten behoeve der armen van de **Israëlietische Gemeente dezer Stad** heeft opgebragt: in GELD *f* **892 05**^{5}; bovendien **91** ROGGENBROODEN en onderscheidene KLEEDINGSTUKKEN, in **2** Pakken.

GEËERDE STADGENOOTEN!

Na dezen boven verwachting gunstigen afloop der geoudene Kollekte voldoen wij niet slechts aan eene dure verpligting, maar ook aan de behoefte van ons hart, door u allen, die, op welke wijze ook, zoo krachtdadig hebt medegewerkt tot den gewenschten uitslag dezer Kollekte, onzen innigen dank te betuigen. Weest overtuigd, dat van uwe Bijdragen het meest doelmatig gebruik gemaakt en aardoor de deerniswaardige toestand van zeer velen geleigd wordt.

GRONINGEN, 24 Januarij 1850.
Namens het Israëlietisch Kerk- en Armbestuur te Groningen:
Mr. I. L. SCHAAP.

Schouwburg te Groningen.

Op ZATURDAG, den 26sten Januarij 1850, zullen de NEDERDUITSCHE TOONEELISTEN uit *Leeuwarden* de eer hebben, ten tooneele te voeren:

DE VODDENRAPER VAN PARIJS,

Melodrama in 8 Tafereelen en één Voorspel.
Na hetzelve:

HENRIETTE, ROSALINDE en CHARLOT, Vaudeville in één Bedrijf, waarin Mej. GEIJTENBEEK, Mejb. VOITUS v. HAMME, 3 onderscheidene karakters zal vervullen.

Kaartjes zijn te bekomen en Plaatsen te bespreken bij den Bureaulist P. DE KONING, in de Stoeldraaijerstraat. — Aanvang te 6 uur.

*** De ondergeteekenden zullen eerstdaags doen aanbieden de **INTEEKENINGSLIJSTEN** op een ter **gedachtenis** van Mr. **B. H. LULOFS** te houden **DECLAMATORIUM.** — De hiervoor uit verschillende stukken van den Overledene gekozene en tot een Dichterlijk geheel bijeengebragte **Woorden** zullen later worden verkrijgbaar gesteld.

Het weldadig doel, waartoe de opbrengst van dit een en ander zal strekken, en de nagedachtenis van iemand, die door zijne gaven en talenten zooveel voor Groningens Ingezetenen heeft gedaan, — dit alles doet hen op eene buitengewone en onbekrompene deelneming rekenen en tevens dat maken op de welwillende medewerking van allen, die daartoe door of van wege hen zullen worden uitgenoodigd.

GRONINGEN, 23 Januarij 1850.
A. MODDERMAN.
J. A. C. VAN DER SPIJK HUSKUS.
W. GOCKINGA.
W. HECKER.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Op heden, den 21sten Januarij 1850, hadden wij het geluk voorregt en genoegen, om, in bijwezen van onze kinderen, te vieren onze **Vijftigjarige Huwelijksfeest vereeniging.**

ROELF GEERTS KOEKOEK.
JANNA ALBERT TIK.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER J. E. BUSEMAN, geliefde Echtgenoote van
Mr. **A. HUSTINGHE CLEVERINGA.**
APPINGEDAM, 18 Januarij 1850.

*** Bevallen van een' *ZOON*, Vrouwe C. A. KRULL-ECKE.
[...]TEN, 21 Januarij 1850.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON ELIZABETH WOLFF, geliefde Echtgenoot van
H. PH. ROGAAR,
Visiteur der In- en Uitg. Regten en Accijnsen.
DELFZIJL, 23 Januarij 1850.

*** Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, onze geliefde Vader KORNELIS JANS BOON, in den ouderdom van ruim **73** jaren.
[...]UIDBROEK, 17 Januarij 1850.
P. K. BOON.
Namens Broeders en Zusters.
Eenige kennisgeving.

GRONINGEN, 17 Januarij 1850. Heden, in den morgen, omstreeks zes uur, overleed, tot innige droefheid van hare bejaarde Moeder en overige talrijke Betrekkingen, na eene ziekte van zestien weken, Jonkvrouwe CHARLOTTE FREDERIQUE ISABELLE Baronnesse VAN IMHOFF.

*** GRONINGEN, 18 Januarij 1850. Mijne dierbare Dochter ANNA CATHARINA is heden, op den Huize *de Brake*, onder *Obergum*, zeer plotseling, aan eene beroerte, overleden.

C. VAN BOLHUIS,
Wedw. J. FRIMA.
Eenige kennisgeving.

*** Heden achtermiddag, omstreeks 5 uur, behaagde het den Almagtigen Albestuurder, in wiens hand ons leven en onze dood is, van mijne zijde door den dood uit dit leven weg te nemen mijn' hartelijk geliefden Echtgenoot TONNIS BARTELDS WIERINGA, voornaam Landbouwer alhier, in den gezegenden ouderdom van 73 jaren en bijna 7 maanden, waarvan ik ruim 46 jaren met hem door het huwelijk ben vereenigd geweest, mij nalatende uit dit huwelijk vijf Gehuwde, twee Ongehuwde en vijfentwintig Kleinkinderen; terwijl nog eene Dochter voor omstreeks 10 jaren den overledene in de eeuwigheid is voorgegaan. Treurig is dit afsterven voor mij en mijne Kinderen, en ook voor velen, die wegens zijn medelijdend karakter van hem hulp en bijstand van tijd tot tijd ondervonden, wartoe hij altijd bereid was, en waartoe zijn veel omvattende werkkring en handelsbetrekking, die hem niet alleen vele kennissen en vrienden in deze — maar ook in andere Provinciën verworven hadden, veel aanleiding gaven; wij wenschen echter met een dankbaar gevoel in den wil des Heeren te berusten, in de hoop, dat de overledene in betere gewesten moge zijn overgegaan.

BESKWERD, onder *Garnwerd*, 20 Januarij 1850.
SAAKTJE WATZSE NOORD,
Wedw. T. B. WIERINGA.

*** Heden overleed ons jongste Dochtertje THALIA, slechts den ouderdom van ruim 5 weken bereikt hebbende.
FINSTERWOLDE, 20 Januarij 1850.
G. B. HEDDEMA.
T. HEDDEMA,
geb. **ECKRINGA.**
Eenige kennisgeving.

*** In den avond van den 21sten Januarij 1850 overleed ten Huize MENNEWEER, onder *Vierhuizen*, EILKO BARTELS HOUWENGA, in den ouderdom van ruim 68 jaren, waarvan hij bijna 40 den Landbouw aldaar beoefende.

*** Heden overleed, in den hoogen ouderdom van negenentachtig jaren, onze veelgeliefde Moeder GRIETJE JURJEN SCHEEL, Wed. van wijlen HARM PLENTER.
GRONINGEN, 22 Januarij 1850.
H. PLENTER.
Namens Broeders en Zuster.

*** Bijna vier maanden geleden, moest ik mijne geliefde Echtgenoot ten grave brengen. Heden wordt mij dat droevig verlies nog vergroot door het overlijden van mijnen op een na oudsten Zoon SCHATO ELLES. Hij eindigde zijn voor ons zoo dierbaar leven in den ouderdom van ruim tien jaren, na eene langdurige ziekte van acht dagen. Treurende met mijne overige Kinderen, geef ik hiervan kennis aan Vrienden en Bekenden.
Bij *Groningen*, 22 Januarij 1850.
H. BLOUW.

*** Heden overleed tot onze bittere droefheid, na een langdurig en smartelijk lijden, onze teeder geliefde Dochter TOBINA, in den jeugdigen leeftijd van 27 jaren en ruim tien maanden.
GRONINGEN, 23 Januarij 1850.
J. WALKER.
A. WALKER,
geb. **WINKEL.**

*** Het behaagde den algoeden God, heden van mijne zijde weg te nemen, na van de HH. Sacramenten te zijn voorzien, mijne dierbare geliefde Echtgenoot ANTONETTA EVERDINA JOOSTEN, in den ouderdom van ruim 43 jaren. Wat ik en mijne 7 Kinderen, waarvan nog 5 te jong om hun verlies te beseffen, in haar verliezen, kan men ligt begrijpen, daar zij voor ons zoo zorgelijk en liefderijk was. Wij zullen in 's Heeren wijzen wil berusten en hopen, dat zij ons zal moge voorgegaan zijn in een beter leven.
GRONINGEN, 23 Januarij 1850.
W. L. HASSELBACH.

LEZING VAN TIJDSCHRIFTEN.

Tegen eene zeer matige CONTRIBUTIE, bestaat er bij den ondergeteekende gelegenheid, deel te nemen aan de LEZING der voornaamste **NEDERLANDSCHE TIJDSCHRIFTEN**, waaronder *de Gids, de Tijdspiegel, het Leeskabinet, de Tijd*, enz. Die hiervan nog wenscht gebruik te maken, adressere zich bij den Boekverkooper
P. VAN WICHEREN, H.z.

*** Bij den Boekverkooper **JOHANNES MÜLLER**, te *Amsterdam*, is verschenen:

J. C. G. BOOT, LATIJNSCHE SYNTAXIS, volgens de Spraakleer van MADVIG bewerkt, 1850, gr. 12mo, *f* 0 — 80.

Verder:

J. C. G. BOOT, LATIJNSCHE VORMLEER, volgens de Spraakleer van MADVIG bewerkt, 1847, gr. 12mo, *f* 0 — 80.

P. VAN LIMBURG BROUWER, OVERZIGT VAN DE GESCHIEDENIS DER ALLEGORISCHE UITLEGGING VAN DE GRIEKSCHE MYTHOLOGIE. Gelezen in de Vergadering der 3de Klasse van het Kon. Ned. Instituut, den 10den October 1842 en den 30sten Januarij 1843, gr. 8vo . . . . . *f* 1 — 10.

H. A. CORVEY, ANWEISUNG ZUM MÖGLICHST RICHTIGEN GEBRAUCHE DER ZEICHENSETZUNG ODER INTERPUNKTION FÜR NIEDERL. LEHRANSTALTEN UND FÜR DIEJENIGEN, welche sich selbst, ohne Lehrer, in derselben unterrichten und üben wollen, 1847, gr. 8vo . . . . . *f* 0 — 50.

G. CH. CRUSIUS, GRIEKSCH-NEDERDUITSCH WOORDENBOEK voor de Gedichten van HOMERUS, benevens eene verklaring der moeijelijke plaatsen, der gebruiken en instellingen van het helden-tijdvak. Voor Nederl. scholen bewerkt door HM. POL, 1837, gr. 8vo . . . *f* 5 — 40.

J. F. C. GERICKE, JAVAANSCH-NEDERDUITSCH WOORDENBOEK, op last en in dienst van het Nederlandsch Bijbelgenootschap zamengesteld, uitgegeven op uitnoodiging van het Nederlandsch Gouvernement en vermeerderd en verbeterd door T. ROORDA, 1847, gr. 8vo, gecartonneerd . . . . . *f* 22 — 90.

A. D. CORNETS DE GROOT, JAVAANSCHE SPRAAKKUNST, uitgegeven in naam en op verzoek van het Bataviasche Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, door J. F. C. GERICKE; tweede verbeterde en vermeerderde uitgaaf, gevolgd door een Leesboek tot oefening in de Javaansche taal, verzameld en uitgegeven door J. F. C. GERICKE; op nieuw uitgegeven en voorzien van een nieuw Woordenboek, door T. ROORDA, 1843, gr. 8vo . . *f* 7 — 80.

HANDLEIDING TOT DE STUDIE DER OUDHEID, door J. C. SPAKLER en J. HEEMSKERK, A.z., Dl. I (Inleiding, Taalkunde, Kritiek en Uitlegkunde, Geschiedenis der Oude Letterk.), 1843, gr. 8vo . . . . *f* 4 — 60.

Ook onder den titel:

LETTERKUNDE DER GRIEKEN EN ROMEINEN, door J. C. SPAKLER en J. HEEMSKERK, A.z., 1843, gr. 8vo . . . . . *f* 4 — 60.

J. VAN JAARSVELDT, HANDLEIDING TOT HET EERSTE ONDERWIJS IN DE HOOGDUITSCHE TAAL, voor de Nederl. Jeugd, 1847, gr. 8vo . . . . *f* 0 — 80.

——— BEOEFENENDE EN VERGELIJKENDE HOOGDUITSCHE SPRAAKKUNST, ten gebruike v. Nederlanders, 1841, gr. 8vo . . . *f* 1 — 60.

——— THEORET. PRACT. U. VERGLEICH. HOLLÄNDISCHE SPRACHLEHRE FÜR DEUTSCHE, zum Gebrauch in Schulen und für den Selbstunterricht, 1838, gr. 8vo . . . . . *f* 1 — 80.

J. N. MADVIG, LATIJNSCHE SPRAAKLEER VOOR SCHOLEN, voor Nederlanders bewerkt door J. C. G. BOOT; weede verbeterde uitgaaf, 1848, 8r. 8vo . . . . *f* 3 — 15.

H. POL, ALGEM. GESCHIEDENIS, ten dienste van Scholen en Huisselijk Onderwijs, 1841—1842, 3 deelen, gr. 8vo . . . . . *f* 8 — 45.

Ook onder de afzonderlijke titels:

GESCHIEDENIS der Oude Volken en Staten, 1841, gr. 8vo . . . . . *f* 2 — 25.

——— der Middeleeuwen, 1841, gr. 8vo, *f* 2 — 45.

——— der Volken en Staten van den nieuwen tijd, 1842, gr. 8vo . . . . . *f* 3 — 75.

C. A. DEN TEX, ENCYCLOPAEDIA JURISPRUDENTIAE. In usum lectionum Academicarum, 1839, 8vo maj. . . . . . *f* 5 — 75.

*** De Boekhandelaar **H. R. ROELFSEMA** geeft uit: De **REKENING** van het GENERALE ZIJLVEST der *DRIE DELFZIJLEN*, van het *Dorpster-, Slochter-* en *Scharmer* Zijlvest, van Mei 1848 tot Mei 1849; benevens de CIERINGEN over deze ZIJLVESTENIJEN, over het jaar 1849/50; de AANMERKINGEN deswegen door INGELANDEN en KARSPEL-VOLMAGTEN aan HEEREN GECOMMITTEERDEN uit de GEDEPUTEERDE STATEN gemaakt, en de BESLISSING hierover van HEEREN GEDEPUTEERDE STATEN; gevolgd door eenige AANTEEKENINGEN over de ZIJLVESTENIJEN in de Provincie *Groningen*. Prijs 50 Cents.

*** Door **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, zijn in **1849** gedrukt en uitgegeven en alom te bekomen:

I. TIJDSCHRIFT VOOR NEDERLANDSCH INDIË. Jaargang 1849. Uitgegeven door *Dr. W. R. VAN HOËVELL*. Met Kaarten en Afbeeldingen, waaronder eene Statistieke Kaart van de Nederl. Oostindische Bezittingen, door den Baron MELVILL DE CARNBEE. Prijs van dezen jaargang . . . . . *f* 13 — 00.

II. De HUISVRIEND; *Gemengde Lectuur voor Burgers in Stad en Land*, verzameld door *J. J. A. GOEVERNEUR*. Jaargang 1849 . . . . . *f* 3 — 00.

Van de *vijf* eerste jaargangen (1843—1847) zijn nog Exemplaren te bekomen à *f* 7 — 00 deze vijf Deelen.

Voor den jaargang 1850 van beide genoemde Tijdschriften kan men bij den Uitgever en alom inteekenen.

III. GRUNO; *Algemeen Wetenschappelijk Tijdschrift*, onder redactie van de Heeren *Dr. L. Ali Cohen*, Dr. *W. Gleuns*, Dr. *W. Hecker*, Dr. *W. R. van Hoëvell*, Dr. *E. J. Diest Lorgion*, Mr. *A. Oudeman*, Ds. *J. G. de Hoop Scheffer*, Dr. *G. Acker Stratingh* en Mr. *B. Tellegen*. Jaargang 1849 . . . . . *f* 7 — 00.

De uitgave van dit Tijdschrift is voorloopig gestaakt.

IV. Dr. *W. R. VAN HOËVELL*, BEDENKINGEN tegen de Mededeeling van den *Minister van Koloniën* aan de Tweede Kamer der Staten Generaal, omtrent den *Verkoop van Landen op Java*. Prijs . . . . . *f* 0 — 60.

V. Prof. *P. HOFSTEDE DE GROOT*, IS BEZUINIGING OP HET ONDERWIJS, vooral door *opheffing eener Hoogeschool*, aan te raden? Prijs . . . . . *f* 0 — 60.

VI. Dr. *A. SMITH*, GESCHIEDENIS DER PROVINCIE GRONINGEN van het begin onzer tijdrekening af, tot aan den jare 1848; handelende over de aloude en tegenwoordige gesteldheid, oorlogen, watervloeden en andere merkwaardige gebeurtenissen in deze Provincie. Met eene Kaart, op welke de plaatsen zijn aangewezen, sedert den jare 1277 door den *Dollard* verzwolgen. Prijs . . . . *f* 5 — 00.

VII. *H. DIJKEMA*, WINTERREIS DOOR RUSLAND, gedaan in het jaar 1841. Met eene Kaart. Prijs *f* 3 — 20.

VIII. *A. G. BRUINSES*, TAFEREELEN UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE STICHTING EN VESTIGING DER CHRISTELIJKE KERK. Prijs . . . . . *f* 3 — 75.

IX. ——— SCHETSEN uit het *Christelijk Leven in de drie eerste eeuwen* der Kerk. Als AANHANGSEL op de *Tafereelen uit de Geschiedenis van de Stichting en Vestiging der Christelijke Kerk*. Prijs . . . . . *f* 1 — 50.

X. Ds. *F. KOPPIUS*, de VEREENIGING der PROTESTANTEN in NEDERLAND, en ENKELE STAPPEN DAARTOE. Een bescheiden woord tot al zijne Geloofsbroeders. Prijs . . . . . *f* 0 — 50.

XI. VERSLAG van het Verhandelde op het *derde Nederlandsche Landhuishoudkundig Congres*, gehouden te *Groningen*, den 14den, 15den en 16den Junij 1848. *f* 1 — 65.

XII. VERORDENINGEN omtrent het Middelbaar en Lager Onderwijs, uitgevaardigd voor de *Provincie Groningen*; uitgegeven door de *Commissie van Onderwijs* voor de *Provincie Groningen*. Tweede deel. Prijs . . . . . *f* 0 — 70.

XIII. LUST EN LEERING; Fabelen, Sprookjes en Vertelsels, voor Hollandsche Jongens en Meisjes, door *J. J. A. GOEVERNEUR* en *H. ILPZEMA VINCKERS*. Met zwarte plaatjes. Prijs . . . . . *f* 1 — 00.

DITO met gekleurde plaatjes. Prijs . . . . . *f* 1 — 20.

XIV. NIEUWE FABELEN en VERSJES voor KINDEREN, door *J. J. A. GOEVERNEUR*. Met zwarte plaatjes. Prijs . . . . . *f* 0 — 90.

IDEM met gekleurde plaatjes. Prijs . . . . . *f* 1 — 20.

XV. JANE EYRE, OF HET LEVEN EENER GOUVERNANTE; door *CURRER BELL*. Naar het Engelsch. Eerste Deel. Prijs . . . . . *f* 2 — 90.

Met nog één deel van gelijken omvang, dat binnen kort zal volgen, is deze boeijende roman kompleet.

Van de *Engelsche Uitgaaf* is te Londen, na verloop van korten tijd, de *vierde druk* in het licht verschenen; in *Frankrijk* en *Duitschland* gaf men er al zeer spoedig de vertalingen van uit. In Engelsche en Buitenlandsche Tijdschriften is het met den meesten lof beoordeeld, van welke beoordeelingen eenige voor het eerste deel zijn gedrukt.

XVI. LEVEN, DENKEN EN WERKEN van JOHANN KASPAR LAVATER. Naar het Hoogduitsch van *Dr. FERDINAND HERBST*. Prijs *f* 3 — 20.

Voorts debiteert dezelve met succes:

I. Prof. *P. HOFSTEDE DE GROOT* et *L. G. PAREAU*, ENCYCLOPAEDIA THEOLOGI CHRISTIANI. Editio altera, aucta et emendata. Prijs . . . . . *f* 1 — 90.

II. Prof. *L. G. PAREAU* et *P. HOFSTEDE DE GROOT*, COMPENDIUM DOGMATICES ET APOLOGETICES CHRISTIANAE. Editio tertia, aucta et emendata. Prijs . . . . . *f* 2 — 75.

III. Prof. *B. H. LULOFS*, de DECLAMATIE, of de *Kunst van Declaméren of Reciteren*, en van de *Mondelijke Voordragt of Uiterlijke Welsprekendheid in het algemeen*. Prijs . . . . . *f* 3 — 90.

IV. ——— VERHANDELING over den tijd van den eerst regten aanvang en vroegsten bloei onzer oude, bepaaldelijk gezegde *NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE*, en wel inzonderheid over het ongegronde van het gevoelen diergenen, welke op stout beslissenden toon dien bloei voor den deel reeds in de *twaalfde eeuw* stellen. *f* 1 — 50.

V. Dr. *W. HECKER*, P. C. HOOFT'S *Nederlandsche Historiën*. 5 Deelen, op ordinair Velin Postpapier *f* 12 — 50.

Op best Velin Papier . . . . . *f* 15 — 00.

VI. VERORDENINGEN omtrent het Middelbaar en Lager Onderwijs, uitgevaardigd voor de *Provincie Groningen*; uitgegeven door de *Commissie van Onderwijs* voor de *Provincie Groningen*. Eerste deel. Prijs . . . . . *f* 2 — 50.

VII. *J. HUIZINGA*, WETTEN op de PERSONELE BELASTINGEN, het GESLAGT en GEMAAL, te zamen in één deel . . . . . *f* 2 — 90.

VIII. ——— WETTEN op de *Personele Belastingen* . . . . . *f* 2 — 30

IX. ——— WET op het *Geslagt* . . *f* 0 — 30

X. ——— WET op het *Gemaal* . . *f* 0 — 75.

XI. DAADZAKEN *betrekkelijk de* GRAANWET, *en* AANTEEKENINGEN *uit* STATISTIEK *en* GESCHIEDENIS, GRAANBOUW *en* GRAANHANDEL *betreffende*. *f* 2 — 25.

XII. BESCHRIJVING van den LANDBOUW op de ...stede den Eng, en beknopte beschouwing der beginselen, ...arvan men hierbij is uitgegaan; door E. ENGEL-...ERTS .... f 0 — 60.
XIII Dr. R. WESTERHOFF, de KWELDERKWES-...E NADER TOEGELICHT. Met eene Wadkaart. f 2 — 80. Achter dit Werk bevinden zich zeer belangrijke OUD-...EIDKUNDIGE AANTEEKENINGEN betrekkelijk de Pro-...incie GRONINGEN.
XIV. Eene BADKUUR in het ZUIDEN van FRANKRIJK; ...schiedkundige en Plaatselijke Herinneringen. Naar het ...oogduitsch van J. VENEDEY. Twee Deelen. f 5 — 80.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

Ten gevolge van behoorlijk geregistreerd Bevelschrift van ...n Edel Achtbaren Heer REGTER-COMMISSARIS in ...t FAILLISSEMENT van L. J. AKKER, vroeger ...oud- en Zilverkasthouder, alsmede Gedelegeerde in de ...aats-Loterij, wonende te Groningen, d.d. 21sten Januarij ...850, worden al de BEKENDE en ONBEKENDE ...CHULDEISCHERS in opgemeld FAILLISSEMENT uitge-...oodigd, om op MAANDAG, den vierden Februarij 1850 ...tig, des voormiddags te half tien, in PERSOON of ...j GEMAGTIGDE te verschijnen in de GEHOORZAAL ...r ARRONDISSEMENTS REGTBANK te Groningen, ten ...de eene TWEEDE BIJEENKOMST te houden, om hunne ...CHULDVORDERINGEN te doen VERIFIËREN, en ...arop van wege den GEFAILLEERDE een ACCOORD te ...ooren aanbieden.

De Curator in het Faillissement voornoemd:
H. J. TRIP.

ONDERLINGE BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ,
alléén voor de Provincie Groningen.

Ten gevolge van het overlijden van den Heer A. L. ...URRELBRINCK, hebben de overgeblevene Leden der ...irectie van gemelde Maatschappij, ter voldoening aan ...rt. 24 van het Reglement, tot hunnen Mede-Directeur ...noemd den Heer **J. POSTER**, *Ontvanger van Regis-...atie, Deelhebber in die Maatschappij* en te *Groningen* ...oonachtig. De Directie bestaat dus thans uit de Heeren **CARDINAAL, J. VAN CLEEFF, H. NIEN-...UIS** en **J. POSTER.**
Het KANTOOR der DIRECTIE blijft voorloopig en tot ...der aankondiging gevestigd in hetzelfde LOKAAL als ...oeger, aan het Martini Kerkhof.
GRONINGEN, 22 Januarij 1850.

Namens de Directie voornoemd:
J. VAN CLEEFF, *Secretaris.*

, De **DIRECTIE** van den STRAATWEG van *WINSUM* naar *GRONINGEN* maakt bekend, dat, ...ij doorgaand DOOI WEDER, de genoemde Weg telkens ...al zijn **GESLOTEN** voor alle **Wagens, met Vracht** ...BELADEN.

M. SICHTERMAN VAN DE BRAKE.
T. I. VAN IDDEKINGE.
J. KEIZER.

, Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op **HEDEN**, VRIJDAG, den 25sten Januarij 1850, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein G. T. TIESSEN, voor de Ebbinge-poort, te *Groningen*, publiek worden verhuurd:
Voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren:
Eene BEHUIZING en SCHUUR en verdere GETIMMERTEN, mitsgaders TUIN, APPELHOF en ongeveer 4 Bunders LAND.
En voor den tijd van één saizoen:
Ongeveer 25 Bunders best oud GROENLAND; alles staande en gelegen aan den *Wolddijk*, onder *Zuidwolde*, toebehoorende aan den Heer L. W. STRATINGH; en ongeveer 5 Bunders best oud GROENLAND, gelegen aan den Korreweg buiten de Ebbingepoort, bij *Groningen*, toebehoorende aan den Heer G. VAN CALCAR, JUNIOR. — De Landerijen in perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden te zamen, als het Topgras en de Naweide ieder afzonderlijk.

, Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op ZATURDAG, den 26sten Januarij 1850, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein NOORDA, in het Gemeentehuis te *Hoogkerk*, publiek worden verkocht:

Eene BOERENPLAATS, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR, get. no. 18, met de VASTE, IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 13 B., 85 R. en 10 E. kostelijk *Groenland*, zullende jaarlijks op Midwinter aan den Verkooper tot vaste huur doen f 50 — 00, staande en gelegen aan den Trekweg onder *Hoogkerk*, toebehoorende aan JANNES IZAKS LEUTSCHER.
Om te aanvaarden de Landerijen op Gregorie en de Gebouwen op den 1sten Mei 1850. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 10 — 4 uur.

, Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op DONDERDAG, den 31sten Januarij 1850, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein F. GIEZEN, te *Helpman*, publiek worden verkocht:

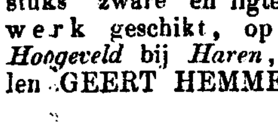

Eene **BEHUIZING**, get. lett. B no. 7, met de VASTE BEKLEMMING van een' GROOTEN MOESTUIN, staande en gelegen te *Helpman*, doende jaarlijks op den 1sten Mei aan Mevrouw de Weduwe M. LENTZ te *Groningen* tot vaste huur f 32 — 00. Toebehoorende aan DERK ALBERTS TUINMAN en Vrouw
Om te aanvaarden de Tuin op Gregorie en de Behuizing den 1sten Mei 1850. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 12 - 4 uren.

Groote HOUTBOELDAG.

Op WOENSDAG en DONDERDAG, den 13den en 14den Februarij 1850, telkens des voormiddags te 10 uur te beginnen, zullen op de Plaats zelve publiek worden verkocht: ongeveer **800** stuks zware en ligtere **EIKENBOOMEN**, tot alle werk geschikt, op Stam staande op het zoogenoemde *Hoogeveld* bij *Haren*, toebehoorende aan de Erven van wijlen GEERT HEMMES en CONSORTEN.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Na bekomene regterlijke autorisatie, zal ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, op DONDERDAG den 14den Februarij 1850, des avonds, na afloop van den boven vermelden Houtboeldag, ten Huize van den Kastelein H. VAN DAM, te *Haren*, publiek worden verkocht:

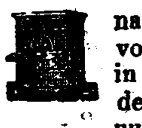

Een stuk **BOSCHLAND**, groot ongeveer 7 B., 60 R., zijnde de ondergrond van de voormelde Boomen, om te worden aanvaard op Gregorie 1850.

VERVOLG DER
VERKOOPING VAN ROERENDE GOEDEREN,

nagelaten door wijlen den Heer C. E. SPECHT, voor de Behuizing van den Kastelein JELTES, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat, op MAANDAG, den 28sten Januarij 1850, des voormiddags te 10 uur en vervolgens.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

, Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG, den 4den Februarij 1850, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek worden verkocht:

de **EIGENDOMMEN**
I. Van de HALFSCHEID van ongeveer 36 B., 60 R. *Land*, gelegen op *den Ham*, onder *Aduard*, onder beklemming in gebruik bij de Wedw. JACOB SIJMENS HEEMSTRA, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van f 172,00.
II. Van ongeveer 4 B., 3 R., 92 E. *Land*, ongescheiden in ongeveer 6 B., 46 R., 27 Ell. *Land*, gelegen te *Westernieland*, Gemeente *Eenrum*, volgens verzegeling van den 12den Januarij 1763, met Kwelder en Aanwas, onder beklemming in gebruik bij PIETER JANNES TURRINGA en Vrouw, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 23,62½.
III. Van de HALFSCHEID van ongeveer 5 B., 11 R., 62 Ell. *Land*, gelegen te *Westernieland*, onder beklemming in gebruik bij WILLEM JANS WIERDA, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 25,00.
IV. Van ongeveer 1 B., 61 R., 56 Ellen *Land*, gelegen te *Andel*, onder beklemming in gebruik bij JAN FOLKERS DE VRIES en Vrouw, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 15,00.
V. Van eene *Behuisde Heemstede*, gelegen te *Ezinge*, onder beklemming in gebruik bij GERRIT JANS SIMONS DE VRIES en Vrouw, voor eene jaarlijksche, op Mei versch., huur van f 4,00 en zesjarig geschenk.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

, Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zal, op WOENSDAG, den 30sten Januarij 1850, des avonds te 7 uur, ten Huize van J. H. EEKHOFF, worden verkocht:
I. Eene aanzienlijke KOOPMANS BEHUIZING, te *Groningen*, bij de A-kerk, met TUIN en WOONKELDER, get. B no. 111 V, door Mej. de Wedw. HUNDMAN bewoond. Te aanvaarden den 1sten Mei 1850.
II. Eene BEHUIZING met TUIN, te *Groningen*, op Schoolholm, Oostzijde, get. Z no. 14 V, bewoond door BADS.
III. Eene dubbele BEHUIZING met BOVENWONING, te *Groningen*, op Schoolholm, Westzijde, get. Z no. 289, 290, 291.
Te bezien des namiddags van 2—4 uur op den dag van en vóór den Verkoop.

Mr. J. J. CREMERS.

MAANDAG, DEN 28sten JANUARIJ 1850,

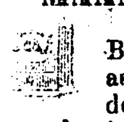

's voormiddags te 10 uur, zal, voor de Behuizing van wijlen H. H. BRUINS, aan 't Kattendiep, worden verkocht: de nagelatene nette **INBOEDEL**, bestaande in EIKENH. KABINET, HALVE KASTKLOK, TAFELS, STOELEN, KAGCHEL, JAPANSCH, CHINEESCH en BLAAUW PORSELEIN, KOPER, TIN en verder HUISHOUDELIJK GOED, LINNEN, BEDDEGOED, LIJFSTOEBEHOOREN, GOUD- en ZILVER, ENZ. Te bezien morgen namiddag van 2 — 4 uur.

FIRMA **Steen & Comp.**

, Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van de Erven van wijlen KLAAS ELTES HARSEMA en ANJE PIETERS MEIMA, in leven Echtelieden, Landbouwers, gewoond hebbende te *Harssens*, op MAANDAG, den 28sten Januarij 1850, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Deurwaarder KRUISINGA, te *Adorp*, publiek te koop presenteren:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, met de BEKLEMMING van derzelver *Erf*, *Tuin* en best *Groen-* en *Bouwland*, te zamen groot 16 Bunders, 19 Roeden en 80 Ellen, doende jaarlijks tot huur f 86 — 25.
II. De VASTE, ONOPZEGBARE, IN ALLE LINIËN VAN BLOEDVERWANTSCHAP TE VERERVEN BEKLEMMING van 3 Bunders, 4 Roeden en 30 Ellen best *Land*, zullende jaarlijks tot vaste huur doen f 30 — 00; en
III. Den EIGENDOM van laatstgemeld *Land*, jaarlijks tot vaste huur zullende doen f 30 — 00.
Alles staande en gelegen te *Harssens*, onder *Adorp*.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

, Mr. **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl*, zal ten verzoeke van den Heer Mr. H. BELLINGA, op DINGSDAG den 29sten Januarij 1850, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder K. W. HAZENHOEK, te *Delfzijl*, publiek verkoopen:
Eene **BEHUIZING**, get. Wijk D, no. 69, van ouds eene neringrijke *BAKKERIJ*, waarin de OVEN nog voorhanden is, tevens zeer geschikt voor een' *KOEMELKER* of *VOERMAN*, met derzelver EIGEN HEEM en TUIN, benevens een' MANDEELIGEN GANG, staande en gelegen in de Landstraat te *Delfzijl*, thans bewoond wordende door den Heer H. ONNEKES.
De helft der Kooppenningen kan onder Regt van eerste Hypatheek over het verkochte blijven staan.

, Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, zal, op WOENSDAG, den 30sten Januarij 1850, des avonds te 5 uur, ten Huize van de Weduwe JAN KOSTER, te *Westerlee*, in openlijke Veiling verkoopen:
I. Eene BEHUIZING, no. 64, en TUIN, staande en gelegen te *Westerlee*, tot grondpacht doende f 9 — 50.
II. Den EIGENDOM van eene *Behuisde Heerdt Land*, te *Winschoter-Zuiderveen* gelegen, groot 6 B., 08 R., 50 E., onder beklemming in gebruik bij HARM B. BOEDELTJE, voor eene jaarlijksche vaste huur van f 30 — 00.
III. Den EIGENDOM van eene *Behuisde Heerdt Land*, te *Westerlee* gelegen, groot 10 B., 75 R., 80 E., onder beklemming in gebruik bij STEFFEN A. HENSEMS, voor eene vaste jaarlijksche huur van f 30 — 00.
IV. Den EIGENDOM van 1 B., 91 R *Land*, in het *Exterhamrik* gelegen, onder beklemming in gebruik bij de Erven van de Weduwe H. S. MULLER, voor eene jaarlijksche vaste huur van f 25 — 00.
De Verkoop-Conditiën zullen in tijds ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen de Wedw. H. J. DE RAAF, op DONDERDAG, den 31sten Januarij 1850, des avonds te 5 uur, ten Huize van de Wedw. H. W. K. VAN INGEN, te *Nieuwe Schans*, in openlijke veiling te verkoopen:
Eene BEHUIZING en ERF, aan de Voorstraat te *Nieuwe Schans*.

B. HAITZEMA VIËTOR.

, De Notaris **J. J. DE BLÉCOURT**, te *Wildervank* zal, ten verzoeke van den PARTICIPANTEN van de zoogenoemden *LAATSTEN AANLEG*, op DONDERDAG den 31sten Januarij 1850, des avonds te zes uur, ten huize van den Kastelein ZUIDEMA, te *Meeden*, te koop presenteren:
I. Een HUIS, TUIN en BOSKAMP, doende tot eene vaste huur tien Gulden.
II. Den EIGENDOM van dien.
III. Twee Kampen LAND, te zamen groot drie Bunders, tot huur doende des jaars elf Gulden.
IV. Den EIGENDOM van dien.
V. Zes DUBBELE BLOKPLAATSEN, te zamen groot 31 Bunders, doende des jaars tot huur ieder Blokplaats zes Gulden, dus te zamen zesendertig Gulden.
VI. Den EIGENDOM van dien.
VII. De OOSTELIJKE en WESTKIJL, ieder groot na genoeg tien Bunders, doende ieder eene jaarlijksche huur van twaalf Gulden, dus beide f 24—00.
VIII. Den EIGENDOM daarvan.
Alles staande en gelegen bijlangs de Veensloot en Zuidwending, onder de Gemeente *Veendam*; de Gadingmakenden vervoegen zich om aanwijs en onderrigt bij JAN A. VENENGA, Landbouwer te Zuidwending voornoemd.

Ten overstaan van den Deurwaarder **GLAS**, zal, op MAANDAG, den 4den Februarij 1850, te 1 uur, aan de Boerenplaats *BOELSEMA*, van wijlen R. J. STEENHUIS, op *Hemert*, te *Lellens*, **BOEL DAG** worden gehouden van ruim **150** extra beste mooije **IJPEN** en **ESSCHEN BOOMEN.**

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene **BEHUIZING** in de Visscherstraat, voorzien van drie VERTREKKEN, PUT en REGENWATER, geteekend I 126. Onderrigt dienaangaande bij

J. OETZES, Jz.,
Koek- en Banketbakker aan de Noorderhaven.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene **BAKKERIJ**, staande en gelegen op vrij eigen grond, met een' TUIN, op de *Bril*, onder *Zuidhorn.* Te bevragen bij den Bewoner E. E. POELSTRA.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene ruime **BEHUIZING**, met grooten TUIN daarachter, staande en gelegen aan het Boterdiep. Te bevragen bij J. S. SWIJGMAN, op den hoek van de Korenstraat.

TE HUUR,

op den 1sten Mei: Eene wél doortimmerde en zeer gerijfelijke **BEHUIZING**, benevens twee **TUINEN** vol fijne VRUCHTBOOMEN en een **APPELHOF**, gelegen aan den Nieuwen Puinweg bijlangs den *Horenschen Dijk*, buiten de A-Poort, zeer nabij *Groningen*, tot **ZOMER-** en **WINTERVERBLIJF** zeer geschikt. Adres bij den Heer Advok. M. REINDERS, boven den Koopman HOLTHUIS, in de Heerestraat, bij den Boog.

TE HUUR, tegen Mei 1850:

Eene **HEEREN BEHUIZING** met ruime KEUKEN, KELDER, BINNENPLAATS en TUIN, thans bewoond door Mevrouw LENTING. Te bevragen bij den Eigenaar, Letter L no. 18.

TE HUUR,

tegen MEI: Eene roijale **BOVENWONING**, aan de Groote Markt, Oostkant van de Gelkingestraat. Te bevragen bij den Bewoner M. CLANT BINDERVOET.

TE HUUR:

Eene ruime **BOVENWONING** met VRIJEN OPGANG, in de Boteringestraat, op den hoek van de Broerstraat. Te bevragen bij Dr. TELLEGEN.

Te Huur, met den 1sten Mei:

eene **BOVENWONING** van twee groote, twee kleine KAMERS, KEUKEN en KELDER, boven Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT.

Lakens. ***Stoffen.***

KLEEDINGMAGAZIJN
van **J. B. MEDDENS**, *te Groningen.*

Heeft nog eenige Pelsen, Mantels, Duffelsche en Lakensche Winter-Jassen, die door 't vergevorderde saizoen, tot aanmerkelijk verminderde prijzen verkocht worden. (*Contant.*)

J. H. BOSS

VERKOOPT beste **KASTANJES** à **10** Cts., dito GEBRADEN **15** Cts. de 5 Oncen.

Een **LETTERZETTER**, die tevens met de PERS kan omgaan, kan tegen genot van KOST, INWONING en SALARIS *vast werk* bekomen bij den Boekverkooper T. VAN HALTEREN, te *Wildervank*. Brieven *franco*.

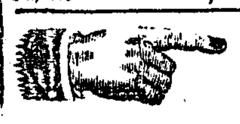

Eene **WINKELDOCHTER** of **BEDIENDE**, van de Hervormde Godsdienst, in het Vak van MANUFACTUREN bedreven, van goede Getuigschriften voorzien, kan tegen Mei e.k. geplaatst worden. Nader informatiën te bekomen, onder adres lett. A. Z., aan het BUREAU dezer COURANT.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*
JANUARIJ 1850.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
13	766,59	766,16	765,67	-12,0	- 4,0	-3,5	0,88	0,91	0,91	O.N.O.	O.N.O.	O.N.O.	helder	betrokken]	betrokken
14	763,11	762,02	760,33	-3,7	-5,0	-8,7	0,89	0,89	0,82	„	„	N.O.t.O.	betrokken	bewolkt	helder
15	755,09	752,14	751,53	-12,2	-10,5	-8,0	0,86	0,73	0,78	N.O.t.O.	N.O.t.N.	N.O.t.N.	„	betrokken	betrokken
16	751,71	751,60	753,00	-5,7	-4,3	-5,0	0,84	0,83	0,84	O.N.O.	O.N.O.	O.N.O.	„	„	„
17	756,11	757,33	759,91	-3,0	-1,5	-2,0	0,88	0,90	0,88	„	„	„	„	„	„
18	761,18	760,71	759,79	-2,8	-1,0	-2,2	0,84	0,90	0,86	N.O.t.O.	N.O.t.O.	N.O.t.O.	„	„	sneeuw
19	754,05	753,09	757,08	-5,7	-6,5	-7,6	0,84	0,81	0,80	„	„	„	sneeuw	„	betrokken

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 25sten Januarij 1850, *no.* 8.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

BORGER, 18 Januarij.

In den nacht van den 7den op den 8sten dezer werd er inbraak gedaan ten huize van *Salomon van Zuiden*, koopman te Assen, en bij die gelegenheid hem eene partij manufacturen ontvreemd, welke op eene waarde van *f* 300 wordt geschat. Op vermoeden, dat het gestolene te Buinerveen, eene veenkolonie onder deze gemeente, verborgen zoude zijn, hebben de heeren regter-commissaris in strafzaken, substituut-officier van justitie en substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank te Assen, vergezeld van een paar geregtsdienaars, zich eergisteren naar Buinerveen begeven, om aldaar eene huiszoeking te doen, welke echter niet tot ontdekking van het gestolene winkelgoed heeft geleid. Twee personen aldaar, welke van de begane misdaad verdacht worden gehouden, zijn voorloopig in verzekerde bewaring genomen, en naar men hier zegt, is ook eene jonge dochter, die te Assen het beroep van ventster met kanten, mutsen, bonten, enz. langs de huizen uitoefent, op welke verdenking van medepligtigheid rust, ter bewaring naar het huis van arrest en justitie aldaar overgebragt. (*Steenw. Ct.*)

LEEUWARDEN, 23 Januarij.

De *Prov. Fr. Ct.* deelt de volgende berigten mede:

In de buitengewone vergadering der provinciale staten van Friesland, gisteren gehouden, werd het koninklijk besluit gelezen, waarbij magtiging wordt verleend tot het houden dezer buitengewone vergadering, die ten doel had het aanbrengen van eenige wijzigingen in de algemeene provinciale begrooting van 1850, ter zake der verwerping door de Eerste Kamer der Staten Generaal, van het wets-ontwerp tot het heffen eener prov. belasting over 1850. Die verwerping geschiedde omdat men meende, dat de 12 opc., die geheven zouden worden op eene hoofdsom van *f* 8 het vat, der van den buitenlandschen wijn in deze provincie geïnd wordende plaatselijke belasting, ongelijk zoude drukken (in strijd met art. 172 der Grondwet), vermits die belasting in 2 grietenijen slechts *f* 6 per vat bedraagt. — Er werd door gedep. staten nu voorgesteld de genoemde belasting in eens a 96 cent per vat te heffen; daartoe werd met algemeene stemmen besloten, edoch met die wijziging (met 19 tegen 18 stemmen), dat, op voorstel van den heer *Alberda*, ter wille van het decimaal stelsel, die belasting *f* 1 in plaats van 96 cents bedragen zal.

— Even als vroegere jaren had eergisteren alhier eene gemaskerde hardrijderij op schaatsen, door jongens en meisjes uit den fatsoenlijken burgerstand, plaats, waartoe eene baan op de nieuwestad zeer doelmatig was ingerigt.

— Het bestuur dezer stad heeft besloten, eene uitdeeling van turf te doen aan minvermogende, door armverzorgers niet *vast* bedeelde personen en huisgezinnen, alhier onderstands-domicilie hebbende.

— Men verneemt, dat het ministerie van binnenlandsche zaken, de heeren gouverneurs heeft verzocht, de plaatselijke besturen uit te noodigen, om op te geven hoeveel materiëel ieder zoude benoodigd zijn voor het register der volkstelling, onder wijdere vermelding, dat zulks zoude gedrukt worden voor rekening van de gemeente, op grond, dat de bedoelde volkstelling reeds zooveel kosten had veroorzaakt, dat daartoe geene fondsen meer voorhanden zijn. — Van goederhand hebben wij vernomen, dat daaromtrent door vele besturen wordt gedifficulteerd.

— Blijkens de plaats gehad hebbende volkstelling op den 19den November 1849, was de bevolkings-staat dezer stad en hare jurisdictie als volgt:

	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
Gewoon verblijf houdenden	9869	12,045	21,914
Tijdelijk afwezigen	114	16	130
Totaal	9983	12,061	22,044
Tijdelijk verblijvenden (daaronder begrepen de militairen en gevangenen)	1750	444	2194
Doortrekkenden	182	166	348
Totaal generaal	11,915	12,671	24,586

— Op de heden te Harlingen gehoudene hardrijderij, is de prijs behaald door *Jacob D. Tolema* en de premie door *Oene K. de Vos*, beide van Oudkerk.

SNEEK, 19 Januarij.

Heden had alhier de aangekondigde hardrijderij op schaatsen, door mannen, plaats, waartoe zich vierenzestig personen, onder welke ook de meest vermaarde hardrijders uit deze provincie, hadden laten inschrijven. Niettegenstaande het ongunstige weder van sneeuwjagt en stevigen wind — dat echter 's namiddags eene gunstige wending nam — liep alles geregeld en tot algemeen genoegen af, terwijl het aantal aanschouwers boven verwachting was en bewees, dat ongunstig weder en wind den Fries niet ligtelijk terughouden om het geliefkoosde hardrijden op schaatsen te gaan zien. — De prijs van *f* 100 werd gewonnen door *Jacob D. Tolsma* van Oudkerk, en de premie van *f* 30 door *Uilke Brinksma* van Oppenhuizen.

GRONINGEN, 24 Januarij.

Bij het ter perse gaan dezer, ontvangen wij de *Hollandsche* bladen. Zij behelzen voornamelijk het volgende.

'S GRAVENHAGE, 23 Januarij. Z. M. heeft aan mr. *J. M. de Kempenaer*, afgetreden minister van binnenl. zaken, verleend een pensioen van *f* 1797.

— Bij Kon. besluit van den 14den dezer is bepaald, dat op den 1sten April e. k. wederom zullen worden afgelost 400 Schuldbekentenissen 3½ pCt. à *f* 1000 ieder. De loting zal plaats hebben op Woensdag den 20sten Februarij.

AMSTERDAM, 23 Januarij. In het jaar 1849 zijn op de veemarkt alhier aangebragt: 22004 vette en 7216 magere runderen; 7352 vette, 13997 nuchtere en 576 gras-kalveren; 13989 vette en 4251 wei-lammeren; 17833 vette en 1800 magere varkens.

In 1848: 21012 vette en 8432 magere runderen; 6593 vette, 15759 nuchtere en 615 gras-kalveren; 12221 vette en 4415 wei-lammeren; 15473 vette en 2140 magere varkens.

— Te BERLIJN zijn den 17den dezer de vredes-onderhandelingen tusschen Pruissen en Denemarken begonnen.

— In FRANKFORT spreekt men thans van gewigtige plannen, die op het tapijt zijn. De vier koningrijken Beijeren, Wurtemberg, Hanover en Saksen moeten het eens zijn met Oostenrijk over de grondslagen der staatsregeling voor Duitschland. Deze staatsregeling zoude tot een tegenhanger dienen van het Berlijnsche ontwerp van den 28sten Mei; Pruissen zoude van dit ontwerp kennis dragen en er niet afkeerig van zijn.

— Voor eenige nachten werd in de nabijheid van KEULEN eene geheele bende valsche munters op heeterdaad betrapt. De geheele bende, de munten, vormen en alle andere gereedschappen werden in verzekerde bewaring genomen.

— Te PARIJS hebben, den 21sten Januarij, de afgevaardigden zich met een ander onderwerp bezig gehouden, dan met de wetsvoordragt op het openbaar onderwijs. De wet tot het overbrengen der Junij-gedeporteerden naar Algerie heeft toen n.l. de aandacht der volksvertegenwoordigers bezig gehouden en de staatkundige driften niet minder dan de vorige wetsvoordragt in beweging gebragt.

(In weerwil van het onstuimige der discussie verwekte het een algemeen gelach, toen de heer *Lagrange* zijne opgewondene rede, ter gunste van de opstandelingen, eindigde met de tirade: *Caïn*, wat hebt gij met uwen broeder gedaan? terwijl op hetzelfde oogenblik de minister *Ferd. Barrot* (broeder des veormaligen ministers *Odilon Barrot*) opstond, om zich naar het spreekgestoelte te begeven. — Deze discussie kenmerkte zich voorts nog door eene lange redevoering van den bekenden *J. Favre*, uit welke men de volgende merkwaardige zinsnede aanhaalt: „Hoe kan de gevangene van Ham gerust slapen, wanneer hij onder zijn hoofdkussen de sleutels van Doulens en Belle-Isle heeft?"

— Het berigt van een complot tegen het leven van den President der Fransche Republiek, is gebleken onwaar te zijn.

GRONINGEN, 24 Januarij.

Wij vernemen, dat aan de leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal is kennis gegeven, dat de eerstvolgende bijeenkomst, die eerst bepaald was op den 15den en later op den 29sten dezer, nu is bepaald op Dingsdag den 12den Februarij aanstaande.

— De voorlezingen over de [illegible] of Leer van de [illegible] der Volken, door den [illegible] STAR NUMAN, zullen worden voortgezet Maandag den 28sten aanstaande, op den gewonen tijd en plaats.

— Eergisteren werd alhier eene hardrijderij door heeren Studenten gehouden, welke begunstigd werd door het fraaiste weder, zoodat er dan ook eene groote menigte menschen werd uitgelokt, om dit volksfeest bij te wonen. Na een' kampstrijd tusschen 27 rijders, waaronder verscheidene uitstekende, zoowel in vlugheid als sierlijkheid, werd eindelijk de prijs behaald door den heer J. MINNEMA BUMA, van Leeuwarden, terwijl de premie ten deel viel aan den heer L. Vos uit Assen. Alles is in de beste orde afgeloopen.

— Naar wij vernemen, heeft de gisteren gehoudene buitengewone kollekte ten behoeve der Israëlietische gemeente alhier, de belangrijke som opgebragt van bijna *f* 900, behalve eenige kleedingstukken en dergelijke.

— Terwijl wij op dit oogenblik dooiweder hebben, was 't in den aanvang van deze week alhier nu en dan streng koud, met afwisseling van hevige sneeuwvlagen, die vooral op den straatweg van hier naar Assen, de passage in hooge mate hebben belemmerd. Doordien de sneeuw *te* hoog was opgewaaid, om door sneeuwploegen of dergelijke anders doelmatige werktuigen, verwijderd te kunnen worden, moest zij door magt van menschen worden weggeruimd. Dit had onder anderen plaats tusschen Vries en de Punt, alwaar de diligence *Concordia* eenige malen is blijven vastzitten, eenmaal zelfs zoo, dat de passagiers, die anders om 7½ uur des avonds hier moesten zijn, eerst 's anderen daags hier zijn aangekomen, na van den vorigen avond 11 uur òf in den wagen, midden op den weg, te hebben vertoefd, òf met moeite zich door de dikke sneeuw, midden in den nacht, een weg gebaand te hebben naar het dorp Vries. 't Is alsof de winter ons hier soms in Siberië verplaatst.

— In den nacht van den 23sten dezer, te drie uur, is er brand ontstaan in de oranjerie op den huize *Nienoord*, gemeente *Leek*, welke oranjerie ter verwarming met vuur werd gestookt. Aan den algemeenen ijver der ingezetenen is het te danken, dat men het vuur met twee brandspuiten spoedig meester werd, en dat de daaraan verbonden boerderij is behouden gebleven.

Met buitengewonen moed beklommen S. B. ONSTEE, E. VAN HOUTEN, JOCHUM SCHIPPER, L. VAN DER HEIDE, J. STUUT, H. BEREBOOM en A. SMALLENBROEK de gevaarlijkste plaatsen, terwijl DIETJE SCHOLMA zich bijzonder heeft gekweten in hulpbetoon jegens de huisgenooten.

— Gisteren middag heeft te Appingedam de aangekondigde harddraverij met paard en arreslede plaats gehad. — Hoewel het weder door de invallende dooi niet gunstig was, was het getal toeschouwers nog al aanzienlijk te noemen De prijs, bestaande in een fraai Zilveren Tabakskomfoor, werd behaald door het zwart langst. ruin, van den heer R. S. MEES van Appingedam, door den eigenaar bereden; terwijl de premie zijnde een pikeurshoofdstel met stang en teugel ten deel viel aan het paard van den heer KRANENBORG van de Pekela. — Acht paarden namen aan dezen wedstrijd deel, welke in de beste orde is afgeloopen.

— Het volgende is ons ter plaatsing ingezonden:

TERMUNTERZIJL, 22 Januarij.

Hadden wij in de vorige week alhier het genoegen, een elftal manspersonen in de hardrijdersbaan tegen elkander te zien wedijveren, waarbij HANS VISKER, van Oterdum, den prijs (een sierlijk met goud gemonteerd horologiekoord), en ALJE STUITJE, van Sappemeer, de premie (een fraaije gouden vingerring) behaalde, — heden werden wij niet minder voldaan, door een viertal meisjes hare krachten in het hardrijden tegen elkander te zien meten. De vlugge rijdster TIJTJE VISKER, van Bellingewolde, zijnde eene zuster van bovengenoemde, behaalde daarbij den prijs, zijnde eene fraai bewerkte gouden doekspeld, terwijl de premie, bestaande in een zilveren eau-de-la-reinedoosje, verkregen werd door GRIETJE ROZEBOOM, van Niewolda. Onder toevloed van een talrijk publiek en door fraai winterweder begunstigd, liep ook thans weder deze liefhebberij in orde en tot algemeen genoegen ten einde; terwijl het ruime en geschikte lokaal van de wed. LEEUW, die ook thans weder de prijzen vrij vereerde, nog te klein was om alle aanwezigen na afloop behoorlijk te bevatten.

De *Staats-Courant* van den 20sten dezer bevat den volgenden staat van de opbrengst der middelen in de twaalf maanden van 1849, tegenover de opbrengst van de twaalf maanden van 1848, als: Directe belastingen, in 1849 *f* 19,151,444.97½, in 1848 *f* 18,931,536.03, meerder in 1849 dan in 1848 *f* 219,908.94½, in dit meerdere begrepen *f* 13,350.19½, voortgevloeid uit de 8 en 10 pCts. kwade posten op de personele belasting en het regt van patent, over 1848 van de opbrengst gekort; in- en uitgaande regten, scheepvaartregten, vuur-, ton- en bakengeld, in 1849 *f* 4.749,043.58½, in 1848 *f* 4,194,879.34, meerder in 1849 dan in 1848 *f* 554,164.24½; accijnsen, in 1849 *f* 19,491,605.64½, in 1848 *f* 18,996,332.27½, meerder in 1849 dan in 1848 *f* 495,273.37; registratie-, zegel- en successie-regten, enz., in 1849 *f* 8,719,491,05½, in 1848 *f* 9,487,739.33½, minder in 1849 dan in 1848 *f* 768,248.24; regt van waarborg op gouden en zilveren werken, in 1849 *f* 142,813.37½, in 1848 *f* 130,654.88, meerder in 1849 dan in 1848 *f* 12,158.49½; posterijen, in 1849 *f* 1,350,553.11½, in 1848 *f* 1,367,437.73, minder in 1849 dan in 1848 *f* 16,884.61½; loterij, in 1849 *f* 424,859.50, in 1848 *f* 391,019.50, meerder in 1849 dan in 1848 *f* 33,840. — Totaal in 1849 *f* 54,029,811.29, in 1848 *f* 53,499.09, meerder in 1849 dan in 1848 *f* 530,212.20.

LIJST der Schepen van alle natiën, welke in het jaar 1849 de Sond gepasseerd zijn, vergeleken met het jaar 1848.

Vlaggen.	Van de Noordzee.	Van de Oostzee.	Totaal. 1849	Totaal. 1848	1849. Meer.	1849. Mind.
Pruissische	675	686	1361	1275	86	—
Deensche	676	478	1154	1242	—	88
Noorweegsche	1449	1428	2877	2007	870	—
Zweedsche	1069	1122	2191	1951	240	—
Engelsche	3503	3382	6885	6714	171	—
Russische	577	623	1200	980	220	—
Mecklenburgsche	148	189	337	305	32	—
Lubecksche	18	22	40	60	—	20
Hamburgsche	2	5	7	13	—	6
Bremensche	2	5	7	11	—	4
Hannoversche	159	149	308	224	84	—
Nederlandsche	997	963	1960	1689	271	—
Oldenburgsche	47	27	74	56	18	—
Fransche	181	183	364	149	215	—
Belgische	7	6	13	10	3	—
Italiaansche	29	27	56	19	37	—
Spaansche	1	1	2	8	—	6
Oostenrijksche	—	—	—	2	—	2
Portugesche	1	1	2	—	2	—
Braziliaansche	—	—	—	2	—	2
Amerikaansche	60	61	121	140	—	19
Schepen	9601	9358	18959	16857	2249	147

Meer dan het vorige jaar 2102 schepen.

Uit dit overzigt blijkt, dat — zoo als trouwens bekend is — de scheepvaart van Nederland door de Sond alleraanmerkelijkst is, zóó dat ons land, op Engeland, Noorwegen en Zweden na, het grootste aandeel levert.

De heer K. FUHRI, te 's Hage, verzoekt ons mede te deelen, dat bij de verloting der Kunstkronijk, welke op den 19den Januarij te 's Gravenhage heeft plaats gehad, de volgende prijzen zijn ten deel gevallen aan de hh.: Baron *van Boetzelaer*, no. 7, *Rademaker*, boschgezigt; *Schonekat*, no. 122, *van Wisselingh*, duingezigt; *Borleffs*, no. 203, *Hartogensis*, *B.z.*, duingezigt; *Stokhuyzen*, no. 454, *Hardenberg*, stadsgezigt; *Buschmann*, no. 547, *Knip en mej. Knip*, landschap; idem, no. 549, *Enhle*, voddenzoeker, *van Wicheren*, no. 569, *Rademaker*, landschap; *Ritsema*, no. 590, *Bontenbal*, landschap; *Gebrs. Abrahams*, no. 688, *van Wisselingh*, zes stuks landschapjes; *Nijgh*, no. 716; *Pauwels*, morgengebed; *van Oosterzee*, no. 771, *van Horsigh*, damspelers; *van Gogh*, no. 798, *Pelgrom*, wintergezigt; idem, no. 830, *'t Hoen*, winter; *van Terveen en Zn.*, no. 915, *van Wisselingh*, zes stuks landschapjes; *Thieme*, no. 978, *Scheeres*, bezoek in een meubelmagazijn; *Nieuw*-[illegible] als de zinne- en minnebeelden van Jakob Cats; *van Gulick en Hermans*, no. 1092, *de Braekeleer. Jr.*, militair wachthuis; *Lightenvelt*, no. 1093, *van Seben*, binnenhuis; *van Deun*, no. 1130, *Chimaer van Oudendorp*, twee weezen; *Gebr. Muller*, no. 1144, *Maria Vos*, stil leven; *Meeuws*, no. 1160, *Frankenberg*, huiselijk tafereel; *Bouwman*, no. 1221, *van Pelt*, huiselijk tafereel; *van Gogh*, no. 1222, *Têtar van Elven*, de verwachting eens geliefden; *van der Hoek*, no. 1244, *Rademaker*, boschgezigt; *Fuhri en van Dorp*, no. 1311, *Burnier*, landschap; idem, no. 1323, *Breuhaus de Groot*, een in storm bijliggend fregat; idem, no. 1316, *Frankenberg*, krijgsman; *Schreuder en van Bakk*, no. 1649, *van der Meer Mohr*, de kerk te Delft; *Boomsma*, no. 1728, *Weddige*, voorlezing uit den bijbel; *Spoor*, no. 1778, *Burnier*, landschap. Aan al de overige nommers is, als premieplaat of niet prijs, ten deel gevallen eene uitstekend fraaije kopergravure naar Murillo, voorstellende: de goede Herder.

In de eerste zes maanden van 1849 heeft de gouddelving in het Oural-gebergte opgeleverd eene waarde van ruim twee en een half millioen guldens voor het Russische gouvernement en bijna vijf millioen voor bijzondere maatschappijen of personen. De geheele opbrengst is bijna 2½ mill. meer geweest dan in de laatste helft van 1848. Ook de platina-mijnen hebben meer opgeleverd.

Kunstnieuws.

(*Ingezonden.*)

GRONINGEN, 23 Januarij.

Mogt de heer BOSCO in de maand October l.l. met lof vermeld worden wegens zijne behendigheid in de uitvoering der Egyptische tooverkunst, niet minder genoegen hebben wij genad op den 8sten en 16den dezer, toen de heer COHN in de societeiten *Amicitia* en *de Harmonie* in dezelfde kunst optrad en daarin zeer sterke toeren uitvoerde, en in sommigen — vooral in de tours d'adresse — den heer BOSCO overtrof, ongeacht de meerdere beperktheid der localiteiten van de societeiten in vergelijk van den meer gunstig verwijderden afstand der ruimere schouwburgen.

Ook in de buikspraak, en vooral in den bordendans, heeft hij ons ten hoogste voldaan; weshalve wij dan ook met genoegen openlijke melding van zijne bekwaamheden en behendigheid in de uitvoering van met smaak uitgekozene afwisselende toeren kunnen geven, en als inboorling den heer COHN hiermede den werkelijk verdienden lof toezwaaijen.

Tevens hebben wij met genoegen vernomen, dat de heer COHN het voornemen heeft, om in de maand Februarij e.k. eene representatie in den schouwburg alhier te geven, onder afwisseling van koorddansen, door zijne kinderen uit te voeren, enz.

Wij verheugen ons reeds bij voorraad over dien hoogst aangenamen avond en vertrouwen, dat de heer COHN met een talrijk bezoek, uitgelokt door zijne groote bekwaamheden, zal worden vereerd.

Eenige Liefhebbers der tooverkunst.

Kerknieuws.

OVERLANGBROEK. Nadat onze leeraar *A. E. Kersten*, met den 1sten Januarij zijn emeritaat verkregen heeft, heeft de kerkeraad twaalf kandidaten uitgenoodigd, om op het beroep te komen prediken, en wel te beginnen met den 20sten Januarij.

— Ds. *J. D. Beman Brouwer*, pred. te Waarder, heeft voor het beroep naar de herv. gemeente van St. Jansga c. a. (klassis Heerenveen) bedankt.

— Tot predikant bij de herv. gemeente te Hierden is beroepen ds. *Macpherson*, pred. te Aalst.

VOLKSTELLING OP DEN 19DEN NOVEMBER 1849.

Gemeente Stedum.

PLAATSELIJKE INDEELING.	Aantal Huizen.	Huisgezinnen.	Gewoon verblijf.	Tijdel. afwezig.	Ongehuwd.	Gehuwd.	Weduwenstaat.	Hervormden.	Lutherschen.	Doopsgezinden.	Christelijke Afgescheidenen.	R.-Katholijken.	Israëlieten.
Stedum.......	116	153	743	2	450	252	41	596	1	5	121	4	16
Wester-Emden.	78	93	495	3	317	160	18	464	„	2	29	„	„
Garsthuizen ...	65	77	427	„	278	134	15	396	„	15	13	3	„
Totaal....	259	323	1365	5	1045	546	74	1456	1	22	163	7	16

De geheele bevolking bedroeg alzoo op den 19den November 1849, buiten de 5 tijdelijk afwezigen, 1665 zielen, waaronder 820 van het mannelijk en 845 van het vrouwelijk geslacht.

Gemeente Ten Boer.

PLAATSELIJKE INDEELING.	Aantal Huizen.	Huisgezinnen.	Gewoon verblijf.	Tijdelijk verblijf.	Ongehuwd.	Gehuwd.	Weduwenstaat.	Hervormden.	Lutherschen.	Doopsgezinden.	Christ. Afgesch.	R.-Katholijken.	Israëlieten.
Ten Boer	67	83	414	»	257	132	25	299	»	»	112	»	3
Boltklap	8	11	58	»	38	16	4	53	»	»	5	»	»
Rouwerschap	12	12	79	»	54	20	5	57	»	»	22	»	»
Sint Annen	43	55	274	»	170	94	10	218	»	»	38	17	»
Thesinge	70	91	428	»	284	111	33	206	1	»	221	»	»
Garmerwolde	47	59	318	2	219	86	15	270	1	4	45		»
Heidenschap	36	39	237	1	163	64	11	232	»	»	6	»	»
Woltersum	108	125	530	»	349	194	37	505	»	»	75	»	»
Knoddeburen	21	30	132	»	76	50	6	80	»	»	52	»	
Ten Post	59	75	362	»	222	122	18	282	»	1	68	»	11
Wittewierum	34	34	200	»	135	54	11	170	1	»	29	»	»
Lellens	35	39	188	»	121	56	11	160	»	1	22	5	»
Totaal	540	643	3270	3	2088	999	186	2532	4	11	690	22	14

De geheele bevolking bedroeg alzoo op den 19den November 1849 3273 zielen, waaronder 1673 van het mannelijk en 1600 van het vrouwelijk geslacht.

Gemeente Veendam.

5883 Nederduitsch Hervormden, 1 Fransche of Waalsche Hervormde, 105 Evangelisch Lutherschen, 234 Doopsgezinden of Mennonieten, 144 Christelijk Afgescheidenen, 926 Roomsch-Katholijken, 236 Nederduitsche Israëlieten. Met inbegrip der 529 tijdelijk afwezenden, beliep de geheele bevolking 8058.

Gemeente Wildervank.

4175 Nederduitsch Hervormden, 154 Evangelisch Lutherschen, 101 Doopsgezinden, 589 Christelijk Afgescheidenen, 359 Roomsch-Katholijken, 164 Israëlieten. Met inbegrip der tijdelijk afwezenden, en na aftrekking van de doortrekkende personen, beliep de bevolking 5729.

Gemeente Meeden.

1136 Nederduitsch Hervormden, 2 Evangelisch Lutherschen, 23 Doopsgezinden, 43 Christelijk Afgescheidenen, 23 Roomsch-Katholijken.

Ingezonden Stukken.

Aan den Heer Redacteur der Groninger Courant.

Hiernevens zend ik U, op herhaald verzoek van dezen en genen, het door mij tot opening van de bijeenkomsten der Vereeniging *Nut en Genoegen* op den derden Zondag in Dec. l.l. gesprokene, met de beleefde uitnoodiging, om het onder het Mengelwerk van Uwe Courant te willen opnemen, indien Gij het daartoe geschikt oordeelt, en er eenige ruimte voor over hebt. Mogt dit niet het geval zijn — maak dan s. v. p. geene zwarigheid om het ter zijde te leggen, daar dit woord alleen bestemd was om tot menschen uit den arbeidenden en dienstbaren stand gesproken, en niet om gedrukt te worden voor een grooter publiek.

GRONINGEN, 23 Januarij 1850. W. GERHARDS.

Ik heet u welkom aan deze plaats, Stadgenooten! Het is de eerste maal, dat gij hier zamen zijt, en om die reden verwacht gij zeker ook, dat bij deze gelegenheid zoo al niet veel, dan toch iets gezegd worde tot opening der vergaderingen van de vereeniging *Nut en Genoegen*. Ik wil u in die verwachting niet te leur stellen, maar met dat doel een enkel woord tot u spreken. Luistert naar dat woord en laat het niet het eene oor in en het andere uitgaan, maar nuttig wezen voor u allen!

Niet waar? het is toch gelukkig, dat er ten minste *één* dag in de week is, waarop men kan uitrusten van de vermoeijenissen des ligchaams, en meer dan anders gelegenheid heeft

om voor de belangen zijner ziel te zorgen, en eenige uitspanning te genieten? Maar wordt dit ook gedaan en van die gelegenheid gebruik gemaakt zoo als het behoort? Gij weet het, verschillend wordt de Zondag doorgebragt, zoowel in de hoogere als in de lagere standen der Maatschappij. Ziet, er zijn menschen, voor wie die dag geen rustdag schijnt te wezen; ach, zij zijn zóó gehecht aan het aardsche, dat zij zich ook daarop niet eens den tijd gunnen om het hemelsche te bedenken! Het is wel zoo, men mag ook op Zondag niet werkeloos en lui zijn, want luiheid is zonde, maar toch — onze werkzaamheid op dien dag moet van anderen aard wezen. En gewis, gij benadeelt u zelven en kunt u niet verantwoorden voor God, wanneer gij het tot eene gewoonte maakt om op Zondag te arbeiden even als op de overige dagen der week, en wel werkt om de spijs die vergaat, maar niet werkt om de spijs die blijft tot in het eeuwige leven!

Er zijn er ook, die zich op Zondag van alle werk stiptelijk onthouden, en soms uit overdreven naauwgezetheid ook het geoorloofde, ja zelfs het noodzakelijke verwaarloozen. Zij gaan één of tweemaal ter kerk, en waarlijk — men doet daar wél aan, want het kerkgaan is regt Zondagswerk, en te beklagen zijn zij, die geene behoefte daaraan hebben! Men doet daar wél aan, als men het doet gelijk het behoort — om daardoor wijzer en beter te worden, en iets goeds op te doen op den weg naar de eeuwigheid; want voorwaar, dan kan het niet uitblijven, of men zal den weldadigen invloed daarvan op zijn huiselijk en maatschappelijk leven rijkelijk ondervinden! Maar toch, gij zoudt u jammerlijk bedriegen, zoo gij meendet, dat tot een' wélbesteden van den Zondag alleen het kerkgaan behoort, of dat het genoeg is alleen op Zondag God te dienen en zijne geboden te onderhouden. Neen, niet slechts *één* dag in de week, maar alle dagen behooren wij dit te doen, en hoewel wij op Zondag op eene andere wijze werkzaam moeten zijn dan op andere dagen, zoo mogen wij dien dag toch niet afscheiden van de overigen; want God verlangt geen' enkelen dag van ons, maar ons gansche leven, en juist in dat leven — in het waarnemen van ons beroep, en het vervullen van onze verpligtingen als burgers van den Staat en als leden der Kerk en Maatschappij, als ouders en kinderen en dienstbaren en vrijen — kortom, in al ons doen en laten moeten wij toonen, dat wij Gode toebehooren en Hem liefhebben boven alles!

Maar ziet, er zijn ook nog anderen, en ach hun getal is zoo groot! die den Zondag enkel beschouwen en gebruiken als een' dag van zinnelijke uitspanning en genot, en zelden of nooit ter kerk gaan, of, indien zij het al doen, toch geen of slechts weinig nut er van hebben. En waarlijk, wij mogen op dien dag ook wel genieten en ons vermaken, en eene algemeene versmading van genot en vermaak is geenszins een bewijs van vroomheid, maar verraadt veeleer dweeperij en wreveligheid van gemoed. Wij mogen op dien dag ook wel genieten en ons vermaken, en er wordt niet van ons geëischt, dat wij op denzelven onze handen in den schoot leggen en ons bezig houden zullen met ernstige en godsdienstige overdenkingen alleen. Maar wij moeten genieten en ons vermaken, zoo als God wil, steeds met een oog op Hem gerigt, en het doel, waartoe wij verordend zijn. Wij moeten genieten en ons vermaken zoo, dat onze geldelijke omstandigheden er niet onder lijden en armoede en gebrek of twist en tweedragt er uit geboren worden; zóó, dat ons geweten steeds zuiver blijve en wij onder elk genot en vermaak met vrijmoedigheid durven opzien tot God. Even als op iederen dag der week, zoo moet vooral ook op Zondag onze uitspanning geoorloofd, en niet alleen onschadelijk, maar ook nuttig wezen. En zulk eene uitspanning wenschen wij u kosteloos te verschaffen. En waarom willen wij dat doen? Daarom omdat het den meesten in uwen stand aan het vermogen en de middelen ontbreekt om het zelve te doen, en het ook verkeerd zijn zou, zoo zij hun loon en geld, dat tot noodige dingen gebruikt moet worden, hiertoe besteedden. Daarom, omdat gij in de week geene of slechts zelden gelegenheid hebt tot eenige uitspanning, en nogtans de behoefte hieraan ook bij u bestaat. Daarom, omdat juist om die behoefte het gevaar zoo veel te grooter is, om den dag des Heeren te ontheiligen, gelijk helaas zoo velen doen, die denzelven doorbrengen, hetzij in 't openbaar, hetzij in 't verborgene, op eene onbetamelijke wijze. Wacht u voor het kwaad, waaraan dezulken zich schuldig maken, en werkt mede ter bereiking van het doel dat wij ons voorstellen, door onze zamenkomsten dikwijls bij te wonen, en hen het genot, dat gij hier smaakt, hooger te leeren waarderen dan het hunne. Zijn sommigen uwer gewoon, den Zondag-avond in stilte door te brengen in de ouderlijke woning of bij hunne naaste betrekkingen — blijft die goede gewoonte, en vindt in de stilte van den huiselijken kring op den duur het grootste genoegen en uwe liefste verpoozing op dien avond. Maar wilt ook gij nu en dan onze vergaderingen bijwonen — het zal u geen nadeel doen, en ook gij zult welkom wezen, ofschoon wij voornamelijk diegenen hier wenschen te zien, die op Zondagavond hun vermaak elders zoeken. Neen, ook u zal het geen nadeel doen, want met alles, wat gij hier van ons hooren en zien zult, hebben wij immers ten doel, niet slechts om u eene aangename, maar ook om u eene nuttige uitspanning te verschaffen door uwe kennis ten aanzien der zaken van het dagelijksche leven te vermeerderen en het gevoel voor al wat schoon is en edel en goed in u op te wekken en te verlevendigen.

Onder het gezang, het doen van proeven, het voordragen of verhalen van het een of ander, enz., verwachten wij stilte en opmerkzaamheid, en een algemeen gezang zal niet aangeheven mogen worden, dan op voorstel van een' bestuurder of medewerkend lid der vereeniging. Sterke drank of wijn mag hier door niemand worden gebruikt. Des verkiezende, kunt gij koffij of bier krijgen voor weinig geld. Behalve de werkende leden, zullen alleen menschen uit uwen stand en boven de 16 jaren oud, op vertoon van een kaartje, tot deze vergaderingen toegelaten worden. De werkzaamheden beginnen te 7 en eindigen eenige minuten voor 9 uur. Voor 't overige mag ieder heengaan wanneer hij verkiest, en wij verzoeken en vertrouwen, dat dit ook telkens vroeg genoeg gedaan worde door allen, die op een' bepaalden tijd te huis moeten zijn, terwijl degenen, met wie zulks niet het geval is, vrijheid hebben om tot half 10 te blijven. Maar dan ook wordt de zaal gesloten.

Zietdaar het weinige, dat ik meende te moeten zeggen, tot opening van de bijeenkomsten der Vereeniging *Nut en Genoegen*. Mogten dezelve hoe langer zoo meer aan haar doel beantwoorden, en u zoowel eene nuttige als eene genoegelijke uitspanning verschaffen op Zondag-avond! Mogten zij veel kwaads voorkomen, veel goeds uitwerken, en niet weinig bijdragen tot vermeerdering van huiselijk en maatschappelijk geluk!

WERELDKAART, vervaardigd door H. F. PULS, en bekroond door het NEDERLANDSCH ONDERWIJZERS-GENOOTSCHAP. In twee afzonderlijke Halfronden, ieder van ééne Ned. El in middellijn, op Steen geteekend door J. JAEGER, en uitgegeven te *Groningen* bij J. OOMKENS, J.Zoon. In 8 Bladen, groot Atlas formaat, à *f* 6—00 voor de 500 eerste Inteekenaren en later *f* 8—00.

Onder de menigvuldige goede vruchten, die het zoo ijverig en nuttig werkzame Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap heeft opgeleverd, behooren voorzeker ook genoemd te worden de hoogst doelmatige school- of wandkaarten, welker vervaardiging en uitgave wij aan dat Genootschap hebben te danken. Onder deze verdienen bijzondere opmerking die beide kaarten, welke, ten gevolge van uitgeschrevene prijsvragen, vervaardigd en uit meer ingezondene en verdienstelijk bewerkte kaarten de eer der bekrooning is te beurt gevallen: nl. de in den voorgaanden jare bij den heer J. OOMKENS, Jz., in het licht verschenen en door sierlijkheid van bewerking en van uitvoering uitmuntende kaart van ons vaderland en de boven aangekondigde wereldkaart, die nu onlangs bij denzelfden uitgever is in 't licht gekomen. De eer der bekrooning viel ten deel aan denzelfden persoon, den heer H. F. PULS, die daardoor allezins heeft getoond, de vereischte bekwaamheid en geschiktheid voor de gevraagde taak te bezitten; de bewerking op steen geschiedde door den heer J. JAEGER, een' man, door zijne geographische kennis ook reeds van elders gunstig bekend, en had plaats onder nader toezigt van de Hoofdvereeniging van bovengemeld Genootschap, die gaarne alle moeite in het werk stelde, even als de bewerker en de uitgever, om eene kaart te leveren, die door naauwkeurigheid, doelmatigheid en eene fraaije bewerking uitmunt en algemeen aanbevolen kan worden.

De kaart geeft ons een helder overzigt van de geheele oppervlakte der aarde, volgens de laatste ontdekkingen, en wel zoo, dat de verschillende werelddeelen en derzelver voornaamste bijzonderheden, als bergketens en rivieren enz., zoo mede de wereldzeeën met hare eilanden, groepen en ook de kleinere meer binnenlandsche zeeën op eenigen afstand gezien, regt duidelijk in het oog vallen. Verder stelt deze kaart voor het zuidelijk en noordelijk gebied van bestendige sneeuw, de beide aardgordels van veranderlijke nedervalling, en voorts den gordel van bestendigen regen. Voorts vinden wij er op aangewezen de poolgrenzen der graangewassen, van den wijnbouw, van den boomgroei, der moschplanten en beziën enz. Nog vinden wij afzonderlijk aanschouwelijk voorgesteld de hoogte, tot welke, op verschillende breedten, zich het regengewest en dat der veranderlijke nedervalling uitstrekt, en waar het gebied van bestendige sneeuw aanvangt, met de voorstelling der voornaamste bergen, die zich aldaar tot die hoogten verheffen. Eindelijk vinden wij bij ieder halfrond, aan de eene zijde de hoogten der voornaamste bergen zinnelijk voorgesteld en aan de andere zijde de lengte der rivieren van dat halfrond, benevens de zeeën, waarin zij zich uitstorten.

Men ziet alzoo, dat deze kaarten, én om hare grootte, én om hetgeen er al op is voorgesteld, én om de wijze, waarop zulks is geschied, alle aanbeveling verdienen; terwijl ook de prijs voorzeker gematigd genoemd kan worden en het aanschaffen voor velen niet zoo zeer bezwaarlijk maakt. Maar aan wie zullen wij deze kaarten aanbevelen? In de eerste plaats voorzeker is hare aanschaffing niet alleen nuttig, maar ook noodzakelijk voor de scholen. Deze hebben er eene eerste behoefte aan, en aan de poging, om in die behoefte te voorzien, hebben wij deze kaarten te danken. Allen, die belast zijn met te zorgen, dat onze scholen van doelmatige hulpmiddelen zijn voorzien: Gemeentebesturen, Schoolbesturen, Onderwijzers enz, deze behooren er in de eerste plaats voor te zorgen, dat de aan hunne zorg toevertrouwde scholen er van voorzien worden. Maar ook anderen meenen wij hare aanschaffing te mogen aanraden. 't Ware te wenschen, dat deze wereldkaart nevens andere meest belangrijke kaarten de wanden versierden van vele onzer bureaux, societeiten, koffijhuizen, logementen, enz. 't Zoude voor reizigers en courantlezers gewis aangenaam zijn en in verschillende opzigten nuttig wezen. Ook in het studeervertrek van den beoefenaar van kunsten en wetenschappen en voor den huisvader, die de opleiding zijner kinderen niet geheel en alleen aan anderen overlaat, is zij een nuttig meubel. Maar, zal men zeggen, de wanden der studeerkamer kunnen ze niet bevatten, of, hoewel de kaarten zoo kostbaar niet zijn, men dient ze toch op linnen en op rollen te hebben en dan kosten zij veel geld. 't Is waar, dat zij in scholen en op publieke plaatsen op linnen geplakt dienen te zijn, maar dit is voor het gebruik in het studeervertrek minder noodig. Zoo verheug ik mij regt in het bezit van deze en andere kaarten, en schoon ik ze aan de wanden van mijn studeervertrek ook niet kan bergen, toch heb ik er van tijd tot tijd veel dienst van. Ik heb namelijk, waartoe het papier zeer geschikt is, de verschillende bladen aan elkander laten plakken en de randen, voor het inscheuren, nog met eene strook blaauw papier beplakt, en ze zoo in groote deelen zamengevouwen, om ze gemakkelijk te bewaren. Van boven zijn zij van linten voorzien, om op te hangen. Aldus ingerigt, kosten zij weinig, en wil ik ze voor mij zelven of met mijne kinderen gebruiken, dan hang ik ze aan den wand of op de deuren van mijne boekenkasten, en op deze wijze kan ik verzekeren, dat men er veel gebruik van hebben kan. Bij mijne algemeene aanprijzing van deze waarlijk fraaije kaarten, kon ik niet nalaten, dit laatste er bij te voegen, omdat de bezwaren van ze behoorlijk te bergen en de onkosten van opplakken ook mij aanvankelijk belemmerden.

Moge een goed vertier en doelmatig gebruik beantwoorden aan de moeite en zorg, die van verschillende zijden aan deze kaarten zijn besteed!

VOORSTELLEN
der Commissie van Landbouw in Zeeland.

Elfde stuk. Middelburg 1849.

De *Commissie van Landbouw in Zeeland* heeft nu reeds *elf* jaren lang jaarlijks eene soort van *Programma* uitgegeven onder den titel van *Voorstellen, met uitloving van premien en medailles ter bevordering van den Landbouw*, waarin, behalve de uitloving der prijzen, ook nog vele belangrijke wenken betreffende den landbouw in het algemeen, en dien van Zeeland in het bijzonder, voorkomen. Zij zijn een blijk, hoe veel zoodanige *Commissiën*, als zij over eenige fondsen kunnen beschikken, tot nut van den Vaderlandschen landbouw kunnen tot stand brengen. — Vroeger meer dan eens in dit blad de aandacht op deze *Voorstellen* gevestigd hebbende, willen wij ook thans dit *elfde* stuk aan onze lezers doen kennen, inzonderheid met betrekking tot die zaken, welke ook voor hen, die buiten Zeeland wonen, niet onbelangrijk mogen geacht worden.

De Commissie looft in de eerste plaats premiën uit voor de *zomerstalvoedering* van het vee, voor den aanleg van *kunstweiden*, voor de bewerking van het *vlas*, waarbij wij de opmerkelijke bijzonderheid lezen, dat gemiddeld niet minder dan 2400 bunders in Zeeland met vlas beteeld worden; voor de aankweeking van *hop*, waaromtrent bl. 23—33 eene korte schets van de wijze der hoppeteelt wordt medegedeeld en eindelijk voor die van *hennep*, waaromtrent als eene handleiding hiertoe verwezen wordt op de door den hoogleeraar VAN HALL te Groningen in 1828 uitgegevene *Beschrijving van de hennepteelt.*

Een tweede onderwerp is eene beschouwing van de *Zeeuwsche meekrapteelt*, waaruit, op eene droevige wijze, blijkt, hoe de mededinging der *Fransche* meekrap van jaar tot jaar toegenomen is. De aanvoer uit Frankrijk bedroeg gemiddeld van 1827—1836 jaarlijks 17,606 vaten van 500 Ned. ponden en van 1837—1846 jaarlijks 25,971.

De jaarlijksche opbrengst bedroeg in Zeeland
Van 1827—1836 ...... 7666 vaten van 500 Ned. ponden.
„ 1837—1846 ...... 6672 „ „ „ „
en niettegenstaande deze zoo aanmerkelijk verminderde opbrengst, is de prijs der meekrap in Zeeland niet gestegen. De Commissie van Landbouw heeft daarom handen aan het werk geslagen en een plaatselijk onderzoek doen bewerkstelligen in het departement *Vaucluse* in Frankrijk en zal eerlang eene volledige beschrijving van den verbouw en de bereiding der meekrap aldaar in het licht geven. Men kan hierdoor op eene groote verbetering ten dezen hoop voeden, want „men mag het voor bewezen houden, dat de *Fransche* bereidingswijze de hier gebruikelijke verre overtreft in doelmatigheid en goedkoopheid en dat er geene zwarigheden ter navolging bestaan" (bl. 11).

In de derde plaats wordt (bl. 13—22) de vraag beantwoord: *welke zijn de vereischten, die de landeigenaren behooren te vervullen, om het welzijn der landbouwers te bevorderen?* De wenschelijkheid wordt hierbij betoogd, dat de landeigenaar niet geheel onkundig zij van den landbouw in het algemeen, en dat de belangen van eigenaar en pachter (huurder), ten nutte van beiden en van den landbouw in het algemeen, geregeld worden door een goed pachtkontrakt, b. v. van 21 jaren, waarvan de Commissie in hare Voorstellen van 1846 een zeer goed ontwerp heeft medegedeeld. De woorden voorkomende op bl. 18—19 zijn ook elders van toepassing: „In den tegenwoordigen tijd moet „men op den voorgrond stellen, dat de thans vrije graan„handel lage graanprijzen ten gevolge moet hebben en „men zich daartegen niet anders kan waarborgen, dan door „de vruchtbaarheid van den grond te verbeteren en zich „door meerdere produktie tegen lagere prijzen te wapenen. „De hefboomen, waardoor dit alleen kan verkregen wor„den, bestaan in vee en in arbeid, door kennis in bewe„ging gebragt: maar zonder een beschikbaar kapitaal, zijn „deze hefboomen zonder kracht." — De pachter behoort bij het aanvaarden der pacht een eigen kapitaal te hebben van niet minder dan *f* 150 per bunder. Zijn veestapel moet overeenkomen met niet minder dan 1 volwassen rund per bunder. De verpachter verbinde zich om, als de stallingen voor het vee onvoldoende bevonden worden, deze voor zijne rekening te doen vergrooten, mits van het hieraan te koste gelegd kapitaal 5 pct. rente door den pachter betaald worde.

Ten laatste vinden wij hier eenige *Mededeelingen en Beschouwingen omtrent de Statistiek van Zeelands landbouw en Veeteelt over* 1848. In vergelijking met de Statistiek van 1847, was de veestapel vooruitgegaan met 943 paarden, 1350 runderen, 1016 schapen en 2857 varkens. De groote uitvoer van vee heeft alzoo dáár, even min als elders in Nederland, het vee in aantal doen afnemen. De bouw van *mangelwortelen* gaat in Zeeland vooruit en men erkent meer en meer de voortreffelijke eigenschap der wortelgewassen voor de voeding en vetmaking der runderen (bl. 35). — De *Commissie*, vroeger de teelt van *wortelgewassen* bij herhaling door naar evenredigheid aanzienlijke premiën aangemoedigd hebbende, kan alzoo het genoegen smaken dit haar nuttig oogmerk als bereikt te mogen beschouwen en heeft daarom met *deze* premiën opgehouden.

Wij rekenen het niet onbelangrijk, te besluiten met de volgende opgave der aanzienlijke voortbrengselen van de 93,867 bunders bouwland, welke, in de *vijf* distrikten van dit Gewest te zamen gerekend, in 1848 geteeld zijn, namelijk:

Zomertarwe	20	last en	21	mudden.
Wintertarwe	14209	— —	6	———
Rogge	3797	— —	25	———
Zomergerst	2400	— —	22	———
Wintergerst	7683	— —	22	———
Haver	4945	— —	20	———
Zomerkoolzaad	15	— —	26	———
Winterkoolzaad	2672	— —	20	———
Paardenboonen	7554	— —	26	———
Duivenboonen	927	— —	17	———
Witte boonen	692	— —	17	———
Groene erwten	1961	— —	19	———
Witte of gele erwten.. .	127	— —	11	———
Graauwe erwten...	93	— —	24	———
Boekweit	541	— —	25	———
Aardappelen	8381	— —	19	———
Lijnzaad	427	— —	12	———
Vlas	857,651	ponden.		

De aanzienlijke teelt van *witte boonen* is, in vergelijking met andere gewesten, in Zeeland bijzonder in het oog vallend.

PEKELA, 19 Januarij.

Het berigt in de *Groninger Courant* van den 18den dezer, behelzende het bezwijken van twee kinderen te Helpman, ten gevolge der buitengewoon strenge koude, heeft zeker bij allen, die het lazen of hoorden, een' pijnlijken indruk gemaakt en een diep medelijden met de ongelukkige ouders opgewekt.

Het spreekwoord: als het kalf verdronken is, zal de put gedempt worden, kwam ons onwillekeurig voor den geest, toen wij van de kollekte lazen, die na den dood en de begraving der kinderen gehouden is, om de ouders bijstand te verleenen. Doch, gebeurde zaken nemen geen keer. En het doel van ons geschrijf is niet om jeremiaden aan te heffen, maar om menschlievenden in iedere gemeente op te wekken en aan te sporen, eene commissie daar te stellen, die er opzettelijk haar werk van maakt, om zulke eergierige, in stilte, maar daardoor ook dubbel lijdende armen op te sporen en met raad en daad te ondersteunen.

Is het waarheid, dat leeringen wekken, maar voorbeelden trekken, wij achten ons gelukkig, in staat te zijn, hier op een navolgenswaardig voorbeeld te kunnen wijzen. In de gemeente Nieuwe Pekela n.l. is daar door den onderwijzer WOLTERS, in den verledenen winter, eene wekelijksche gelegenheid voor gehuwden en ongehuwden opengesteld, voornamelijk ter oefening in het meerstemmig kerkgezang. Men heeft daar, zoo als bij de meeste andere zanggezelschappen, geene vaste leden; ieder die lust heeft, komt en zingt mede, onder geene andere verpligting, dan telken reize 5 cents te contribueren. Deze gelden nu (welke in het eerste jaar der oprigting ruim *f* 90 bedragen hebben, waaronder eene gift van *f* 5 door eenen onbekenden geschonken) zijn bestemd om, door eene daartoe benoemde commissie, uitgedeeld te worden aan zulke eergierige armen, bij voorkeur dezulke, die door ziekte of ouderdom, uit den burgerstand tot armoede vervallen zijn, en die zich of hunne kinderen liever laten verhongeren, dan hulp van vreemden in te roepen. Zulke eergierigheid moge wat te ver gedreven zijn, wij houden 't er voor, dat zij 't meest waardig is opgezocht en te hulp gekomen te worden. Dit nu is het doel der commissie, zij spoort ze op en ondersteunt ze in 't geheim. De zangers worden tevens verzocht en gedurig opgewekt, de commissie behulpzaam te zijn in het opsporen van zulke behoeftigen, waardoor tegelijk de jongelieden gewend worden, zich het lot der behoeftigen aan te trekken.

Te merkwaardig was de wijze, waarop de commissie in den verledenen winter met de behoefte van zeker huisgezin bekend werd, dan dat wij ons het genoegen zouden ontzeggen, ze hier te vermelden. De moeder van dat huisgezin had n.l. bij herhaling, door een harer kinderen, snippers goud, achter van de stiften haars oorijzers geknipt, ter waarde van 25 à 30 cents, bij een' goudsmid ter verkoop laten aanbieden. Genoemde goudsmid, vreezende, dat het kind op geene eerlijke wijze aan dat goud kwam, zond het den derden keer onverrigter zake terug; door toen kwam het meisje met een briefje harer moeder weêrom, waarin zij dringend verzocht, de snippers goud tegen geld te verruilen: „haar oorijzer werd daardoor wel ligter," zoo drukte zij zich daarin uit, „maar dat was beter, dan dat hare kinderen geen brood hadden."

Dit briefje werd door den goudsmid aan een lid der commissie ter hand gesteld — en — nog dienzelfden dag liet de commissie daar drie gulden bezorgen.

Eene andere nuttige strekking dezer zangvereenigingen meenen wij hierin te vinden, dat genoemde onderwijzer telkens de zangers verpoost met voorlezingen, welke voornamelijk ten doel hebben, hen bekend te maken met de geschiedenis der Christelijke Kerk, in 't bijzonder der Kerkhervorming, en met de pogingen, die door de Zendelinggenootschappen aangewend zijn en worden, om het Christendom onder de Heidenen te verbreiden.

In hoevele gemeenten onzer provincie worden nog de door de zangvereenigingen bijeengebragte gelden in éénen nacht, ligtzinnig, althans onnut verteerd! — Gij, die het hier voorgestelde prijst, gaat heen en doet desgelijks.

[Dit stuk kon, wegens plaats gebrek, in ons vorig nommer niet opgenomen worden.]

STADS-KANAAL. 23 Januarij.

Uit Ter Apel werd, van den 24sten December 1849, in 't Bijvoegsel bij de *Groninger Courant*, no. 104, berigt, dat men op 't achterste gedeelte van 't Stads-Kanaal behoefte gevoelde aan eene tweede kerk; wij erkennen dit. 't Is waar, dat vele menschen, wegens den verren afstand van de kerk der Hervormden, van tijd tot tijd de kerk der Afgescheidenen, die nader bij is, binnen treden. Maar wij vonden de uitdrukking van *oud-wettische* en *niet-denkende* menschen voor 't minst onjuist, en, wat 't laatste betreft, onwaar, in allen gevalle niet bevorderlijk voor de bedoelde zaak, n.l. de daarstelling eener tweede kerk.

Verder stootte ons de door den schrijver uit Ter Apel gestelde voorwaarde, dat juist onze tegenwoordige, overigens zeer geachte ds. RIEDEL, als eenig model werd aangewezen, die de schare in deze tweede kerk konde voorgaan en stichten. Er zou toch wel een tweede predikant kunnen komen, die de gemeente leerde en stichtte, al ware hij niet in alles aan do. RIEDEL gelijk. Wij willen evenwel niets afdingen op den goeden indruk, dien onze tegenwoordige predikant bij ons gemaakt heeft, en verblijden ons over den aanvankelijk goeden invloed door z. weleerw. op de gemeente uitgeoefend; maar toch willen wij ook de zegenrijke werkzaamheid van onzen voormaligen, in 't vorige jaar vertrokken leeraar ds. J. SONIUS SWAAGMAN, op hoogen prijs blijven stellen, die onze gemeente als 't ware tot eene gemeente gemaakt heeft, en met onverdroten ijver aan hare opbouwing heeft gearbeid. Zijne werkzaamheid zal bij ons in zegening blijven. Ons geschrijf betreft evenwel geene vergelijking van personen; wij stellen de zaak voor, zoo als ze door de ingezetenen van 't Stads-Kanaal is opgenomen, toen zij 't berigt van Ter Apel lazen. Wij hopen dat de broederlijke verdraagzaamheid bij ons, onder alle gezindten moge heerschen, en door geene harde woorden verwijdering van, in plaats van toenadering tot het voorgestelde doel worde te weeg gebragt.. Van harte vereenigen wij ons, dat er eerlang in deze volkrijke kolonie eene tweede kerk, en ook eene in de Buinersmond worde opgerigt, opdat daar diepdenkende leeraren eenen goeden akker mogen vinden, waarop rijke vruchten groeijen!

Eenige ingezetenen van 't Stads-Kanaal.

Te Groningen, bij C.M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.